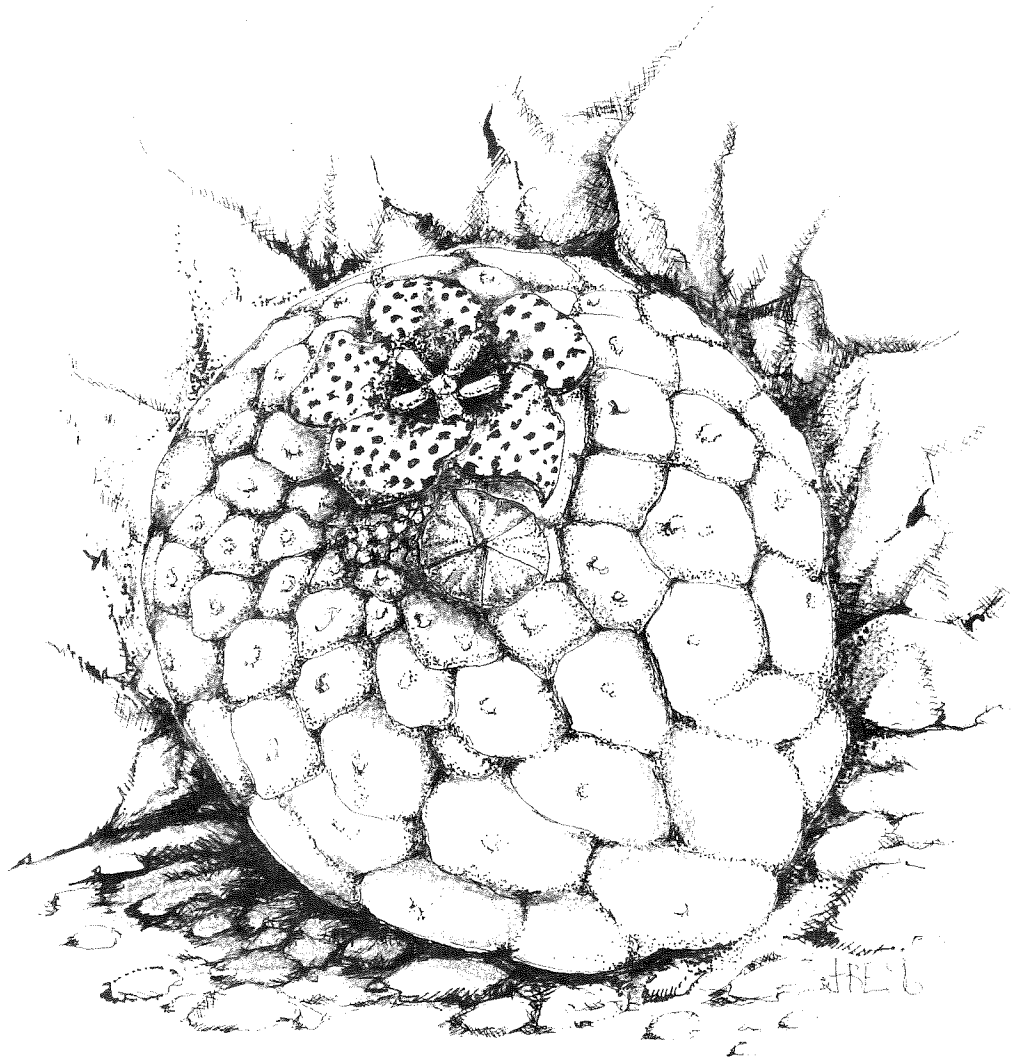

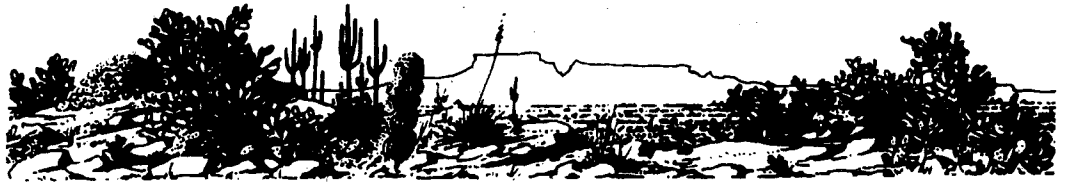
KAKTUS

1996

ÅRG. 31
NR. 3 - JULI

Tricocaulon dinteri

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Helga B. Erritzøe, Taps gl. Præstegård, DK-6070 Christiansfeld, tlf. 75 57 31 56 fax 75 57 32 55.
Tryk Kolding Trykcenter, Gejlhavegård 23, DK-6000 Kolding.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 175 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren. Giro-nr. 6 57 87 13. About membership apply to mr. Dubbeld Samplonius.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr.-Price for ans: 1/4 page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Jan Petersen, Händelsvej 4, 2.tv., DK-2450 København SV, tlf. 36 17 57 59.

Sekretær: Preben Daugaard, Sabro Skovvej 9, DK-8471 Sabro, tlf.+fax 86 94 84 35.

Kasserer: Dubbeld Samplonius, Nørrevænget 138, DK-8310 Tranbjerg, tlf. 86 29 91 23.

Øvrige funktionærer:

Bestyrer af diateket: Esther Genker, Tranumparken 1-6-2, DK-2660 Brøndby Strand, tlf. 43 54 22 41.

Dansk bibliotekar: Jørgen Mortensen, Bredevej 42, DK-6000 Kolding, tlf. 75 53 41 27.

Svensk bibliotekar: Larseric Arne, Sjögården 1628, S-52043 Åsarp, Postgiro 473 87 16-2.

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Norge: Unni Horn, Rishaugveien 3, N-8340 Stamsund. Giro: 0825 01 596 34.

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab c/o Dubbeld Samplonius, Nørrevænget 138, DK-8310 Tranbjerg, Giro 76 07 72-4.

"Meddelelser":

-Sendes til Helga B. Erritzøe.

Forsiden viser:

Tegning af Helga B. Erritzøe.

Otto Forum Sørensen in memoriam.

Kort før sin 82. fødselsdag døde Otto fredeligt i sit hjem. At skulle skrive disse linier over et Menneske, jeg har kendt i godt og vel 25 år er underlig oplevelse. Hvorfor falmer blomsten? Hvorfor slukes livslyset?

Sammen med Kjeld Christiansen og Frans Laursen var Otto med til at puste nyt liv i foreningen i begyndelsen af 70'erne. De er alle tre væk nu! Ottos virke i foreningen var præget af flid, orden og den påholdenhed en god kasserer skal have.

Piet Hein siger:

Min første erindring -
det ved jeg bestemt,
var noget jeg huskede,
jeg hade glemt.

De af os, der har set og navnlig hørt Ottos småfilmsforedrag, hvor "Lillepiggen", som i alt hvad Otto foretog sig, indtog en central rolle, vil altid huske det. Otto var en morsom mand, en finurlig mand, men først og fremmest en rar og meget venlig mand. At besøge Martha og Otto var altid en oplevelse. Katten Pysser, kryddersnapsene, planterne! At skulle hente Otto kl. 7.00 om morgenen og så komme en time for tidligt og se ham indtage sin morgenmad samt en lys øl og en snaps! At se de forelskede blikke farvekarperne i Danmarks Akvarie sendte ham, når han serverede dem deres morgenmad i form af håndserverede muslinger uden snaps!

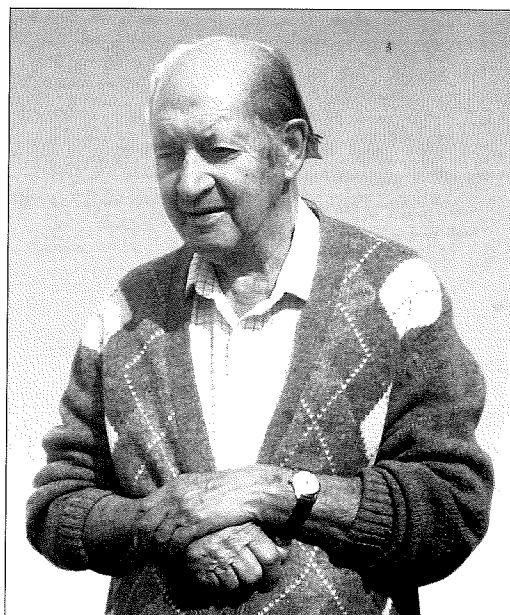
Et fuldt liv er slut. Et familieliv med kone, børn, børnebørn og oldebørn er slut. Jeg håber, der er fisk i himlen. Jordens tab bliver således himlens gevinst.

Otto, at vise omsorg på jorden er ikke dårligt - det gjorde du.

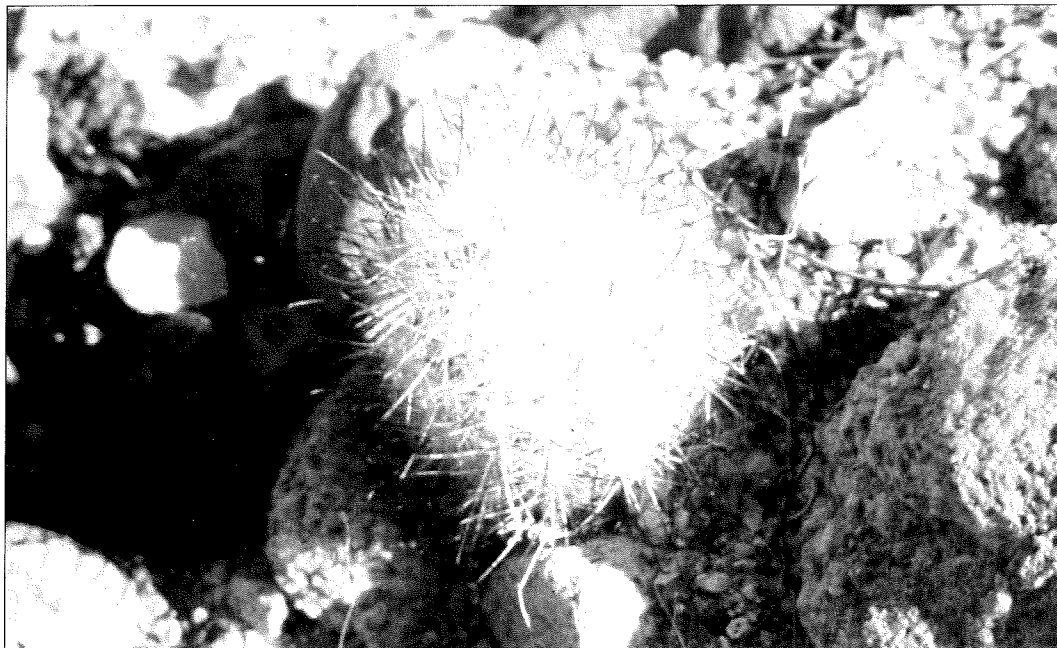
Vi vil savne dig og samtidig være glade for at have kendt dig så godt.

Vinter, sommer,
høst og vår -
hvad der kommer,
husk, det går.

Peter Brandt Pedersen

Besøg på plantebiotoper i Sydvest-USA. II - Langs den mexicanske grænse (CA, AZ).

Mammillaria tetrandra, Canyon Sin Nobre, Anza-Borrego-Ørken, CA

I bjergene langs kysten øst for San Diego har vi på grund af det klare vejr en fantastisk udsigt. Nu, i begyndelsen af juni, bærer de visne blomsterstande af *Dasyliirion strictum* masser af store grønne frugter.

Los Pinos Mt. (1464m) ligger bag os og vi kører på den gamle Highway 80 og føler os sat 40 år tilbage i tiden. I nærheden af landsbyen Jacumba, foran en lav skov af enebær- og ørkenbuske, finder vi de første kaktus: *Echinocereus engelmannii* med gråhvide torne og gul blomstrende *Opuntia echinocarpa*. Kort efter landsbyen får vi øje på en *Agave desertii*-skov og her drejer vi ind på en markvej, der fører os til nogle stenrige bakker tilgroet med træagtige *Opuntia cholorotica* i blomst. Vi synes, at planterne er flottere end dem i Joshua Tree National Park, der ligger ca 200 km mod nord. Sammen med *Opuntia cholorotica* gror *O. littoralis*, *O. acanthocarpa*, *E. engelmannii* og *Yucca schidigera*.

Jacumba ligger 1000 m over havet og derfor er varmen i middagstimerne moderat.

Men da vi fortsætter køreturen på Interstate 8 og kommer til lavlandet skifter temperaturforholdene voldsomt. Da vi desuden glemte at tænde for klima anlægget i bilen, bliver det dobbelt så hårdt for os.

I retning af Ocotillo ser vi nogle mærkelige bakker bestående af nogle kæmpestore runde og røde sten, næsten uden vegetation, bortset fra *Ferocactus acanthodes* og *Opuntia bigelowii*. I nærheden af landsbyen Ocotillo gror virkelig *Fouqueria splendens* (=Ocotillo).

Vi drejer mod nord hen imod Anza-Borrego-Ørkenen og stopper først i Canebrake Canyon i en skov bestående af 2 m høje *Ferocactus acanthodes*. Planterne bærer en krans af gule frugter på deres

“hoveder”. Endvidere gror her *Echinocereus engelmannii* og *Opuntia echinocarpa*. I skyggen af nogle *Opuntia bigelowii* og *Larrea tridentata* buske holder vi en pause og drikker lidt af det medbragte “kolde” vand (40° C). Nu er det vist nok på tide at vi investerer i en kølebox.

Den smalle vej fortsætter til Aqua Caliente. Landsbyen var det sydligste punkt på vores rejse for 3 år siden. Vi hilser på nogle kendte planter og glæder os over den klimatiserede kiosk “General Store” i skyggen af nogle visne “Smoke Trees” (*Psoralea argophylla*). I dette “civilisationsstempel” forefindes store kølediske med læskedrikke på dåser. I det fjerne hører vi motorlarmen fra en lille flyvemaskine der letter fra ørkenluft-havnen. Bagefter breder stilheden sig igen, man hører kun sine egne skridt.

Vegetationsmæssigt er der ingen forskel mellem Aqua Caliente og Canebrake Canyon. Aqua Caliente (=sprudlende vand) er en smule mere fugtig og derfor har den rigere vegetation. *Ferocactus acanthodes* gror her ikke kun på skrånningerne af Tierra Blanca Mts., men også på sletten, sammen med blomstrende *Agave desertii*. Lavlandet udstrækker

sig til Salton Sea, der, ligesom det Døde Hav i Israel, ligger 60 m under havet. På grund af varmen og det tørre klima er vegetationen omkring søen lig med nul og landet fortjener navnet Badlands (=dårligt land). Men på skrånningerne i Aqua Caliente finder vi mellem Ocotillo og nogle lave “Brittlebushes” = *Encelia farinosa* med blå blade forskellige former af *Echinocereus engelmannii*, *Mammillaria dioica*, *Opuntia basilaris*, *Opuntia ramosissima*, *Opuntia bigelowii* samt de fornævnte *Opuntia* og *Yucca schidigera*.

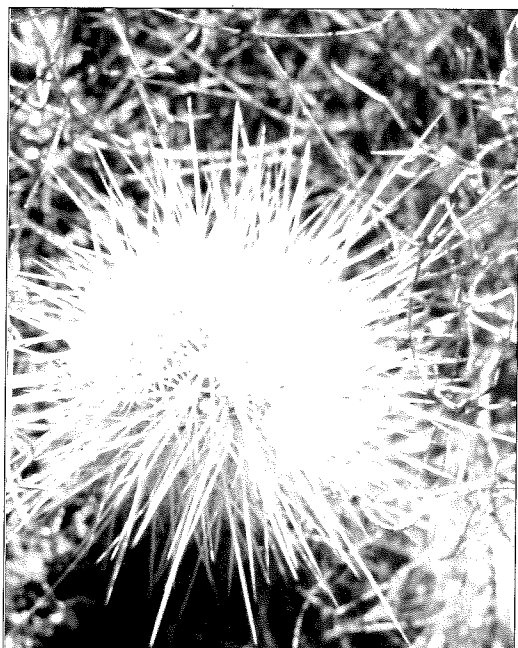
Dagens sidste fund blev en *Mammillaria tetrancistrata*, som vi ved et tilfælde opdagede i Canyon Sin Nombre i nærheden af en stor Ocotillo. Lokaliteten er meget tør, kun grus, og med *O. basilaris* og *O. acanthocarpa* som naboskab. Om aftenen har vi en fantastisk udsigt over de utilgængelige Carrizo-Badlands.

Videre går turen gennem det frugtbare Imperial Valley, senere gennem en klitørken til Yuma (AZ) og Colorado Rivers bredder.

De næste dage tilbragte vi i Central-Arizona, men vi kørte også tilbage mod syd til Organ Pipe Nati-

Træagtige *Opuntia chlorotica*, Jacumba, CA.

Echinocereus nicholii (ungplante), Aja Mts., Organ Pipe Nat. Park, AZ.

onal Park. I det tyske kaktusblad (KuaS) blev der kraftigt advaret mod denne køretur. Men det viste sig at den frygtede støvpiste (Ajo-Drive-rundkørsel 34 km) ikke var nær så slem som beskrevet. I et pas i Ajo Mts. lyser de gule torne af nogle 1 m brede *Echinocereus nicholii*-plantepuder. Planten gror sammen med *A. desertii*. Vi fortsætter gennem et landskab med kæmpekaktus (*Carnegia gigantea*, *Stenocereus thurberi*, *O. fulgida*). Og i aftenens modlys er synet af en tæt *O. bigelowii*-skov pragtfuld.

På den officielle "Cactus trail" finder vi kun to halvdøde *Opuntia*, begge med navneskilte.

Efter en overnatning på den store, men tomme campingplads, kører vi ad den anden 85 km lange støvvej = Puerto Blanco Drive. Særlig spændt er vi på om vi kan finde *Echinomastus acumensis*. Vi leder ivrigt på lokaliteten, men finder kun *E. engelmannii* og *E. fasciculatus*. På en klippe bestående af mørkebrun lava finder vi igen kun *Echinocereus*, *Ferocactus convillei* og to klapperslanger. Det viser sig at den rigtige lokalitet ligger nogle kilometer herfra og vi har spildt vores tid. Af sted i en fart

gennem lavlandet og ikke et kik på *Larrea tridentata*, der har hjemme her. Kørtslen er besværlig på støvvejen, parallel i 200 m afstand forløber den mexicanske motorvej. Ved grænsen gror pragtfulde puder af *Opuntia kunzei*, men også mindre skønne "Senita" (= *Lophocereus schottii*), der i løbet af året bliver udsat for alt for lave temperaturer og planterne er derfor tit medtaget. Større kolonier og pænere eksemplarer forefindes i Senita Basin. Her gror også *Bursera microphylla*, en sjælden plante i USA.

På vejen mod Tuscon møder vi i indianerreservatet Papago træagtige *Opuntia*, *Ferocactus covillei*, *Mammillaria microcarpa*, *Carnegia gigantea*, men også nogle klippede Ocotillo-indhegninger. Vi synes meget mere om indianernes faste huse end de mange mobilhomes, der beboes af de hvide amerikanere i Sydvest-USA.

Under CSSA-kongressen i Tuscon udnytter vi muligheden til at besøge forskellige gartnerier samt den botaniske have tilhørende Arizona Sonora Desert Museum. Endvidere besøger vi nogle plantelokaliteter: f.eks. ligger øst for Tuscon et

Echinocereus horizontalis v. *nicholii*, Silver Bell Mts., AZ.

Echinocactus horizontalionius v. nicholii (detail af en ungplante), Silver Bell Mts., AZ.

hjemsted for *Echinomastus erectocentrus*, *Coryphanta valida* og *C. vivipara* mellem *Ferocactus wislizenii*, *Yucca arizonica*, *Y. elata* og *Opuntia engelmannii*. Mens frugterne af *Echinomastus erectocentrus* allerede er modne er *Coryphanta*er først ved at danne knopperne nu. *Echinomastus* gror som solitærplante i store grupper, og *Coryphanta*puder gror ind imellem i det tynde græs.

For at komme frem til *Echinocactus horizontalionius v. nicholii* skal man arbejde sig igennem Palo verdes (*Cercidium microphyllum*) tornebuske vest for Tucson ved foden af Silver Bell Mts. Vores første eksemplar er ca 40 cm høj og 20 cm i diameter. På lokaliteten gror også *O. engelmannii* og *O. acanthocarpa*. I dalen for vores fødder gror og blomstrer *Carnegie gigantea*. Planten har fået sit eget reservat i nærheden af Tucson. Her er planterne ikke større

eller kønnere end i andre områder i Syd- og Central-Arizona, men koncentrationen er høj.

Saguaro National Monument er delt i 2 dele: Rincon Section øst for Tucson og West Section med bl. a. *Mammillaria microcarpa*, 2 m høje *Ferocactus wislizenii*, Jojoba og andre *Echinocereus*-arter.

I området omkring Tucson gror også *Echinocereus intertextus*, *C. vivipara v. bisbeeana*, *Mammillaria thornberii*, *Escobaria (Cochiseira) robbinsorum*, men tiden løber fra os.

-fortsættes-

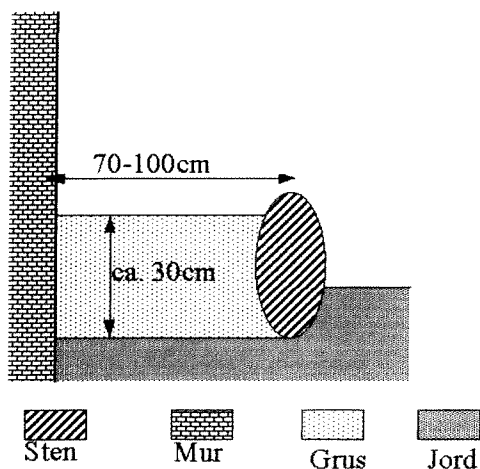
Dipl. Ing. Ivana og Oswald Richter
Im Mittelweg 1
D-55294 Bodenheim
(overs. red.)

Kaktus på friland.

I begyndelsen af firserne begyndte jeg at samle på kaktus. Det, der skulle have været et særpræget indslag i vindueskarmen, blev hurtigt til det velkendte pladsproblem. Mit drivhus er ikke opvarmet, så slæberiet frem og tilbage efterår og forår i kombination med pladsmangelen, fik mig til at overveje det med de vinterhårde kaktus.

Dengang var der også mange artikler i "Kaktus" om det emne. Især Sydow skrev mange inspirerende artikler om emnet - især om Opuntiaer. Altså såede jeg vinterhårde Opuntiaer i lange baner, men jeg er desværre ikke så god til at få disse kaktus til at spire, så i flere år bestod min frosthårde afdeling kun af *O. lindheimeri* og *O. rutilans*.

Ikke desto mindre fik jeg dog lavet et lille bed til dem op af sydturen på mit hus. Tegningen viser bedet i tværsnit.

I begyndelsen strakte det sig knap en meter langs muren, men det er blevet udvidet et par gange, så det nu er omkring 7 meter langt. Princippet er lidt anderledes end det, som ofte anbefales: Kaktusjord i et tyndt lag øverst, drænenende materiale nedenunder.

Filosofien bag min opbygning er, at det ofte er kaktussens rodhals, der er sartest, derfor skal der heller ikke være noget til at holde på fugten omkring den. Det giver naturligvis ikke meget næring til små planter, men det er jo tilladt både at vande og gøde, selvom det virker lidt sært at vande bedet med slange i april måned, men ellers ville små planter udplantet sidste år nok have tørreret ihjel pga. den ringe nedbør i marts-april i år. Når planterne bliver så store, at rødderne når gen-

nem gruset og ned i jorden, så øges væksttempoet også betragteligt.

Når jeg skriver grus, så er det grus i fynsk forstand. Jyder kalder af en eller anden grund dette materiale for sand, selvom de godt vil indrømme, at det kommer fra en grusgrav!

Jeg skal ikke påstå, at min opbygning af et frilandsbed er bedre end, hvad man ellers gør, for jeg har ikke prøvet andet, men jeg er selv godt tilfreds med resultatet. Jeg mistede kun ganske få planter vinteren 95-96, og de fleste overlevende har ingen skader.

Bedet får ingen beskyttelse mod sne og regn udover den afskærmning husmuren og tagets udhæng giver. Til gengæld må jeg hvert år sætte net op for at beskytte kaktusserne mod fritgående høns, men det er et selvskabt problem, som kan undgås, hvis man absolut vil slippe for friske æg.

Som man kan forstå, så er det ikke en overflod af Opuntiaer, der fik mig til at udvide kaktusbedet. Men efterhånden opdagede jeg, at det også er muligt at have forskellige andre kaktus på friland; især blandt Echinocereus er der muligheder.

Den første, som jeg forsøgte mig med var *E. baileyi*. Den klarede et par år på friland og nåede også at blomstre inden, at den gik til en sommer af en eller anden sygdom - ikke af kulde eller fugt. De tre små frøplanter, som jeg plantede ud sidste år, har det stadigvæk fint (maj 1996). Følgende Echinocereus blev plantet ud som et- eller toårige frøplanter i 95 og klarede vinteren fint: *baileyi*, *caespitosus*, *chisoensis*, *coccineus v. inermis*, *dasyacanthus*, *engelmannii*, *enneacanthus*, *pectinatus v. weni-geri*, *russanthus*, *triglobidiatus* og *viridiflorus*. Desuden formodede *E. stramineus*, men skiltet blev væk i vinterens løb, og identifikation af kaktus med en diameter på 1 cm er ikke en kunst, som jeg mestrer. *E. fendleri v. rectispinus* og *E. foebianus* blev begge reduceret fra 3 planter til én.

Et eksemplar af *E. knippelianus* og et af *E. hempelii* blev skadet på sidsiden, men de lever.

En *E. polyacanthus* mistede rødderne og var helt brun og blød og formodet død. Indeni lignede den til gengæld en kiwi, så grøn var den. Jeg bliver nødt til prøve at stiklingeformere den efter min legen kirurg. Den havde ellers klaret sig i tre år uden problemer. En stor *E. engelmannii* gik desværre til.

Jeg har på 4. år to eksemplarer af *E. reichenbachii*. De er aldeles upåvirkede af at stå ude og står med en smuk tornedragt, og jeg håber, at de blomstrer i år.

Escobaria er også en slægt med muligheder i. Jeg har kun erfaring med *E. vivipara v. arizonica*, som jeg plantede 6 eksemplarer ud af i 93, og de har det stadigt fint. I 95 plantede jeg 7 små *E. hesteri* ud. Der overlevede kun

3, hvoraf de to er i fin stand og startede væksten i april. Jeg har sået nogle andre *Escobaria*, som skal afprøves, når de bliver lidt større.

I 93 plantede jeg også *Neobesseyia missouriensis* og *Neobesseyia missouriensis v. caespitosus*. De har begge blomstret de sidste to somre, og *N. missouriensis* begyndte i april at danne små røde frugter, fordi jeg bestøvede nogle samtidigt blomstrende planter i sommeren 95. Et eksemplar af *N. wislmannii* har også klaret vinteren godt.

Pediocactus knowltonii og *P. simpsonii* blev plantet i 93. *P. knowltonii* satte knopper sidste forår, men de tørrede ind, så i år vil jeg være mindre påholdende med vandingen, hvis der skulle dukke knopper op. En *Homaloccephala texensis* har klaret sin første vinter ude med et par mindre gule pletter. Derimod mislykkedes mit forsøg med *Wilcoxia schmollii*.

Mammillaria beyderi og *M. wrightii* har klaret sidste vinter. Til sommer vil jeg også prøve at plante *M. lasiocantha* ud.

Ovenstående var "den nordamerikanske afdeling", men der er også muligheder blandt de sydamerikanske kaktus. Det er velkendt at *Lobivia (Chamaecereus) silvestrii* kan tåle kulde, og jeg har da også haft en stående siden 93, men den nuværende plante er en stiklingeformering af resterne fra den ellers milde vinter 94-95. I fremtiden vil jeg også prøve andre *Lobivia*er, dog forsøger jeg ikke igen med *L. perclardiana*. Dens død gav udtrykket vinterhård en ny dimension: Når en plante ikke er vinterhård, så bliver den særdeles vinterblød! Det samme skete for nogle *Mediolobivia pectinata*. Nu vil nogle nok også hævde, at jeg er godt tосset at prøve med disse planter, men hvad skal man dog stille op med en stak frøplanter af samme art? Venner og familie er begyndt at betakke sig for kaktusdonationer. Desuden går det af og til godt. En *Gymnocalycium calochlorum* klarede denne vinter fint. *G. gibbosum* kom gennem 94-95 uden mén og blomstrede sidste sommer, men sidste vinter var desværre for kold. *G. tilcarensense* stod også af da frosten blev for hård. Der er imidlertid nok grund til at prøve forskellige *Gymnocalycium*, da nogle af dem gror i meget store højder med mulighed for kulde.

Et forsøg, der gik delvist godt var *Rebutia cajasensis*. Ud af 6 frøplanter lever en stadig om end let beskadiget på solsiden. Mon det er vigtigere at skygge sine frilandskaktus om vinteren, end det er at overdække dem? *R. albiflora* kunne ikke engang klare vinteren 94-95.

En enkelt *Maibuenia patagonica* nyder vist ligefrem tilværelsen derude. Den blev sået og plantet ud i 94 og er endnu ikke ret stor, men allerede sidst i marts begyndte der at komme små, grønne blade frem i areolerne.

Så er jeg - geografisk lidt uordentligt - kommet frem til *Opuntia*erne, som jeg af pladshensyn ikke har ret mange af. Den omtalte *O. lindheimeri* er efter 10 år ikke mere, suk! Men "for de gamle, der faldt, blir' der plads

overalt", og den var vel voldsom sammen med alle de små frøplanter. Ellers har jeg arterne *arenaria*, *littoralis* og *rutilans* samt *Cylindropuntia whipplei*, og ingen af disse ved øjensynligt, hvad frostskafer er for noget. En enkelt *Tephrocactus* sp. trives også godt.

"De andre" sukkulenter giver også muligheder i haven. *Agave utahensis* har tit været omtalt som vinterhård i Kaktus, og det ene eksemplar, som jeg har, klarer sig glimrende. Det samme kan jeg sige om en *A. filifera*, som er blevet betydeligt pænere af at blive "sat ud" - jeg var egentligt lidt træt af den før udsætningen, og jeg må indrømme, at jeg er sluppet af med forskellige kedelige planter ved at udnævne dem til forsøgsdyr. I 94 såede jeg *A. parryi* HK 1684. Det gav 10 planter som blev plantet ud samme år. Kun to overlevede den første vinter, men til gengæld er de stadig i live om end frosset noget tilbage. Det har været med til at give mig en idé om, at man bør plante mange frøplanter ud, når man vil dyrke en art på friland, for måske er der arvelig variation i frosttolerancen. *A. harvardiana* er tilsyneladende mere hårdfør: Af 15 frøplanter klarede de 10 sidste vinter.

Efter at have turet rundt i amerikanske planter så tager vi en smuttur til Sydafrika. Nogle medlemmer af *Mesembryanthemaceae* kan også klare den danske vinter. Jeg forstår ikke, at *Delosperma*-arter ikke er slået an i danske haver, for blomsterne er mindst lige så kønne som på de meget almindelige sommerplanter isblomst og middagsblomst (*Mesembryanthemum* blandum og *criniflorum*), men ved *Delosperma* slipper man for at så og plante ud hvert forår. Til gengæld kan man blive nødt til at beskære jævnligt. I mit bed har jeg *D. cooperi*, *D. nubigena* og *D. sutherlandii*. Om den sidste har jeg læst, at den fryser væk om vinteren for så at skyde fra rødderne næste forår. Deraf kan jeg kun slutte, at planten selv ikke kan lase! Nu, i maj måned, er den fuld af knopper dannet mellem bladpar, der har siddet fremme hele vinteren.

Visse *Aloinopsis*-arter skulle blive udsat for frost på deres voksesteder, så sidste år forsøgte jeg med to arter: *A. rubrolineata* (! ud af 3 klarede vinteren) og *A. hilmanii*, som alle gik til, men det gjorde de eksemplarer, som stod inde, også! Under alle omstændigheder prøver jeg igen med andre *Aloinopsis*. Jeg har frøplanter af 5-6 forskellige arter, som bliver plantet ud, når de bliver store nok i løbet af sommeren.

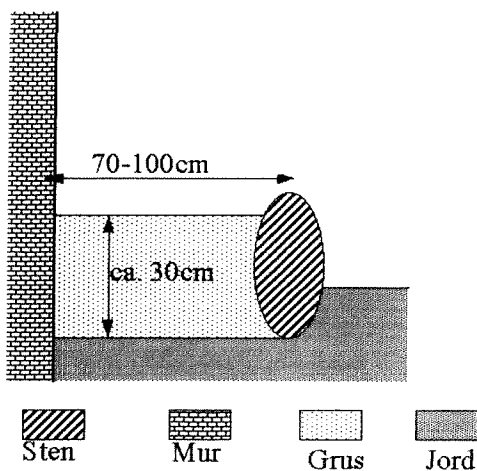
Hvorfor have kaktus på friland? Først og fremmest er det fascinationen af, at det overhovedet kan lade sig gøre. Desuden får planterne masser af ufiltreret sollys, så de bliver særdeles pæne, hvis altså ikke vinteren skader dem. Endelig så bliver man langtidsplanlægger af at så kaktus og vente på deres blomstring, og om bare 30 år er det jo ikke sikkert, at jeg har kræfter til at slæbe tusserne op fra og ned i min kælder hvert år. Til den tid skal jeg blot kunne slæbe mig selv rundt mellem havens agaveblomster omgivet af blomstrende echino-

Kaktus på friland.

I begyndelsen af firserne begyndte jeg at samle på kaktus. Det, der skulle have været et særpræget indslag i vindueskarmen, blev hurtigt til det velkendte pladsproblem. Mit drivhus er ikke opvarmet, så slæberiet frem og tilbage efterår og forår i kombination med pladsmangelen, fik mig til at overveje det med de vinterhårde kaktus.

Dengang var der også mange artikler i "Kaktus" om det emne. Især Sydow skrev mange inspirerende artikler om emnet - især om Opuntiaer. Altså såede jeg vinterhårde Opuntiaer i lange baner, men jeg er desværre ikke så god til at få disse kaktus til at spire, så i flere år bestod min frosthårde afdeling kun af *O. lindheimeri* og *O. vutilans*.

Ikke desto mindre fik jeg dog lavet et lille bed til dem op af sydturen på mit hus. Tegningen viser bedet i tværsnit.

I begyndelsen strakte det sig knap en meter langs muren, men det er blevet udvidet et par gange, så det nu er omkring 7 meter langt. Princippet er lidt anderledes end det, som ofte anbefales: Kaktusjord i et tyndt lag øverst, drærende materiale nedenunder.

Filosofien bag min opbygning er, at det ofte er kaktussens rodhals, der er sartest, derfor skal der heller ikke være noget til at holde på fugten omkring den. Det giver naturligvis ikke meget næring til små planter, men det er jo tilladt både at vande og gøde, selvom det virker lidt sært at vande bedet med slange i april måned, men ellers ville små planter udplantet sidste år nok have tørreret ihjel pga. den ringe nedbør i marts-april i år. Når planterne bliver så store, at rødderne når gen-

nem gruset og ned i jorden, så øges væksttempoet også betragteligt.

Når jeg skriver grus, så er det grus i fynsk forstand. Jyder kalder af en eller anden grund dette materiale for sand, selvom de godt vil indrømme, at det kommer fra en grusgrav!

Jeg skal ikke påstå, at min opbygning af et frilandsbed er bedre end, hvad man ellers gør, for jeg har ikke prøvet andet, men jeg er selv godt tilfreds med resultatet. Jeg mistede kun ganske få planter vinteren 95-96, og de fleste overlevende har ingen skader.

Bedet får ingen beskyttelse mod sne og regn udover den afskærmning husmuren og tagets udhæng giver. Til gengæld må jeg hvert år sætte net op for at beskytte kaktusserne mod fritgående høns, men det er et selvsagt problem, som kan undgås, hvis man absolut vil slippe for friske æg.

Som man kan forstå, så er det ikke en overflod af Opuntiaer, der fik mig til at udvide kaktusbedet. Men efterhånden opdagede jeg, at det også er muligt at have forskellige andre kaktus på friland; især blandt Echinocereus er der muligheder.

Den første, som jeg forsøgte mig med var *E. baileyi*: Den klarede et par år på friland og nåede også at blomstre inden, at den gik til en sommer af en eller anden sygdom - ikke af kulde eller fugt. De tre små frøplanter, som jeg plantede ud sidste år, har det stadigvæk fint (maj 1996). Følgende Echinocereus blev plantet ud som et- eller toårige frøplanter i 95 og klarede vinteren fint: *baileyi*, *caespitosus*, *chisoensis*, *coccineus* v. *inermis*, *dasyacanthus*, *engelmannii*, *enneacanthus*, *pectinatus* v. *wenigeri*, *russanthus*, *triglochidiatus* og *viridiflorus*. Desuden formodede *E. stramineus*, men skiltet blev væk i vinterens løb, og identifikation af kaktus med en diameter på 1 cm er ikke en kunst, som jeg mestrer. *E. fendleri* v. *rectispinus* og *E. foebearius* blev begge reduceret fra 3 planter til én.

Et eksemplar af *E. knippelianus* og et af *E. hempelii* blev skadet på solsiden, men de lever.

En *E. polyacanthus* mistede rødderne og var helt brun og blød og formodet død. Indeni lignede den til gengæld en kiwi, så grøn var den. Jeg bliver nødt til prøve at stiklingeformere den efter min legen kirurg. Den havde ellers klaret sig i tre år uden problemer. En stor *E. engelmannii* gik desværre til.

Jeg har på 4. år to eksemplarer af *E. reichenbachii*. De er aldeles upåvirkede af at stå ude og står med en smuk tornedragt, og jeg håber, at de blomstrer i år.

Escobaria er også en slægt med muligheder i. Jeg har kun erfaring med *E. vivipara* v. *arizonica*, som jeg plantede 6 eksemplarer ud af i 93, og de har det stadigt fint. I 95 plantede jeg 7 små *E. hesteri* ud. Der overlevede kun

cerier og andet godt!

Hvis man selv vil i gang med et frilandsbed, så er det jo rart at kende nogle planter, som må formodes at kunne tåle mosten. I Kaktus 84 nr. 3 og 4 har Georg Sydow skrevet en omfattende liste over frostresistente kaktus. Der er rigeligt at gå i gang med. Men vil man læse mere, så har han i Kaktus 85 nr. 1 en næsten lige så lang litteraturliste. Som sagt tidligere kan man finde en del artikler om emnet i gamle numre af Kaktus, og NKS's bibliotek ligger også inde med et par bøger om emnet: Fritz Köhlein: Freilandskulenten.

Kümmel, Klügeling: Winterharte Kakteen.

Disse kan også risikere at findes på de almindelige biblioteker (den første samler i hvert fald støv på hylderne i Odense Centralbibliotek). Desuden har jeg selv fået idéer fra frøkataloget fra "Christa's Cactus". Her er en lille anmærkning om temperaturforholdene ved frøindsamlet på lokaliteter, hvor der optræder frost.

Kent Poulsen.

Sciara!

Sciaramyggen är en av de minst kända skadeinsekterna på kaktusar och suckulenter, men ändå en av de farligaste, åtminstone för den som drar upp kaktusar från frö.

De små svarta, bräckliga insekterna kallas på svenska sorgmyggor, och brukar på engelska benämnas "fungus gnats". Man kan se dem flyga med sina typiska ryckiga och till synes slumpmässiga rörelser över blomkrukorna.

Sciaramyggorna lägger sina ägg i fuktig jord. Larverna livnär sig på multnande material, torv och (här börjar problemen!) rötter, groddar och mjuka växtdelar.

Om man läser böcker om krukväxtodling eller skadedjur inomhus, nämns Sciara sällan, och om den nämns betecknas den ofta som ofarlig. Många kaktusodlare har andra erfarenheter. Sciaramyggan är ett mycket aggressivt skadedjur som under rätt (fel?) förutsättningar kan ödelägga mängder av unga fröplantor på bara någon vecka. Jag har alltid haft Sciara i mina krukor hemma, men jag kände inte till vad de var och vad de gjorde förrän förra våren, då jag för första gången sådde kaktusar. Ganska snart började jag hitta fröplantorna liggande utan rötter, eller till och med stora urgröpta hål vid basen. Andra stannade i växten eller växte mycket långsamt, förmodligen för att de hade fått sina rötter avnagda. Inte förrän jag av en tillfällighet hittade en liten, nästan genomskinlig larv med svart huvud vid basen av min sista lilla Echinofossulocactus förstod jag vad mitt problem var.

Sedan dess har jag försökt att bli av med myggorna. Det är inte lätt inomhus, och det är förmodligen ännu svårare i ett växthus. Myggorna

är mycket svåra att få syn på när de inte flyger, och dras inte heller till ljuset i någon större utsträckning, så det räcker inte med att bara bespruta växterna. Min taktik i år har gått ut på att:

1. ha ytterst lite torv (högst 10%) i mitt såsubstrat, och aldrig gödslad torvbaserad "såjord". (Detta har även varit gynnsamt på andra vis; bl a har jag inte behövt använda Chinosol mot mögel.)
2. hålla frösådden slutet de förste dagarna tills det börjat gro ordentligt, och senare inte låta den vara för fuktig i onödan
3. hålla frösådden avskiljd från andra krukväxter som kan vara smittade
4. ha ett lager av grus eller småsten överst i alla krukor för att göra dem mindre attraktiva att lägga ägg i
5. sätta upp gula klisterfällor runt frösådden
6. slå ihjäl alla myggor jag ser...

Hittills har detta fungerat någorlunda. En kruka av av vardera *Opuntia* och *Maihuenia* som jag sådde tidligt blev angripna; larverna bet helt enkelt av de späda stjälkarna. Huvuddelen av sådden (över 25 sorter från *Trichocereus* till *Ferocactus* med en viss tonvikt på peruanska släkten som *Matucana* och *Oroya*, underligt nog) har inte blivit angripna ännu.

Det finns säkert kvar Sciaramyggor i huset, men de är få och föredrar tydligen andra krukor framför dem jag har mina fröplantor i.

*Jörgen Grabn
Wetterlingsgatan 13e
S-521 34 Falköping*

De latinske plantenavne og deres betydning

ved Otto Forum Sørensen

blev bragt her i KAKTUS 1974- 76 med ca 2750 opslag og forklaringer på midtsiderne, så medlemmerne kunne tage siderne ud og have deres egen liste. Listen er senere blevet genoptrykt.

Nu kommer så en revideret og forøget liste med 5500 opslag på samme måde. Heller ikke denne liste er på nogen måde komplet. Heller ikke fejlfri, selvom man har gjort sig de hæderligste anstrengelser -

Lad os minde vort æresmedlem og kalde listen

OTTO FORUM LISTE 2

- contractus = sammentrukket
contrajervus = mod indvoldsorm
convallarioides = convallaria-lign.
convergans = modrettet
convexus = hvælvet opad / udad
convolutus = sammenrullet
convolvulaceus = snerlelignende
conyzoides = conyza-lignende
conzattii = professor C.Conzatti
copallinus = indeh. copal (harpike)
copiapoa = k.slægt, Copiapo i Chile
copiosus = fyldig
copticus = koptisk
coptonogonus = m. stødt, såret kant
coquimbensis = fra Coquimbo i Chile
coracan = fra Koracan, Indien
coracinus = ravn-sort
coraceus = fra Korea
coralliniformis = koralagtig
corallinus = koralrød
cordatus = hjerteformet
cordifolius = hjertebladet
cordiger = med hjerteform. organer
cordobensis = fra Cordoba, Argent.
coreanus = fra Korea
coriaceus = læderagtig
coriandrifolius = m. koriander-blade
coriarius = garver-
coridifolius = med blade som coris
corifolius = med blade som coris
coriifolius = læderbladet
corneus = hornagtig
corniculatus = med små horn
cornifer,-fera,-rum = med horn
cornu-cervi = hjortehorn
cornucopiae = overflødhedshorn
cornutus = hornet
corolla = krone i blomsten
corollaceus = kronelignende
corollatus = blomsterkrone-agtig
corona = bikrone, bibløster
coronans = kronende
coronarius = krone-agtig
coronatus = med (bi)krone, kronet
coronopifolius = coronopus-bladet
corrugatus = rynket
corryocactus = efter T.A.Corry
corsicus = fra Korsica
corticus = barket
corticola = voksende på bark
corticus = tykbarket
cortusifolius = blade som cortusa
cortusoides = cortusa-lignende
coruscans = sitrende, funkende
corylifolius = med blade som hassel
corymbiflorus = blomst. i halvskærm
corymbosus = blomster i halvskærm
corymbus = skærmli. bl.sterstand
corynodes = køllelignende
coryphantha = k.slægt, "top-blomst"
costa = ribbe
costaricanus = Costa Rica, M.Amer.
costaricensis = fra Costa Rica
costalis = med ribber
costatus = med ribber
cotinifolius = med blade som cotinus
cotinoides = ligner cotinus
cotyledon = planteslægt, "kimblad"
cotyloides = skålformet
cous = fra Kos, græske øhav
cowperae = efter J.D.Cowper
cracovicus = fra Krakau, Polen
craigii = efter R.T.Craig
crassi- = tyk-
crassicaulis = tykstænglet
crassifolius = tykbladet
crassimammillis = tykvortet
crassinervius = med tykke nerver
crassinodus = med tykke knuder
crassior = temmelig tyk
crassipes = tykstillet
crassula = tykblad, en planteslægt
crassus = tyk
crataegifolius = m. blade som tjørn
crataegoides = tjørnelignende
crateriformis = kumme- / kraterform.
creber = tætstående
crebrispinus = tættonet
renatus = rundtakket
renifolius = fint rundtakkede blade
renulatus = fint rundtakket
crepidifolius = med blade som crepis
crepidotus = sandal, sko
crepitans = raslende
cretaceus = kridhvid, kridtagtig
cretensis = fra Kreta
creticus = fra Kreta
cribrosus = si-formet, m. små huller
criniformis = håret
crinitus = langhåret, manket
crinum-ursi = bjørnehår
crispatus = kruset
crispilabius = med kruset læberand
crispulus = fint kruset
crispus = kruset
crista-galli = hanekam
cristatus = kammet, med hanekam
crithmifolius = blade som crithmum
croaticus = fra Kroatien
crocatus = safrangul
croceus = krokusgul
crocosmiiflorus = crocosmia-blomst
crotan = frøet ligner færelus
cruciatus = korsstillet
crucifer = med kors
cruciformis = korsformet
cruciger,-gera,-um = korsbærende
cruentus = blodrødpletet
crumenatus = m. pungformede dele
cruriger,-gera,-um = tombærende
crus-galli = hanespore
crustatus = skorpet
cryptocarpus = med skjult frugt
cryptocereus = skjult cereus
crystallinus = krystalagtig
ctenoides = kamformet
ctenoides = kamformet
cubensis = fra Cuba
cucullarius = med hætte
cucullifer,-fera,-um = med hætte
cucumerifolius = blade som agurk
cucumerinus = agurkeagtig
cucurbita = planteslægt, "agurk"
culinaris = køkken-
cultorum = opstået i kultur
cultratus = knivformet
cultus = dyrket
cumanensis = Cumaná, Venezuela
cumarina = kaktusslægt, lugter efter
tørring af cumarin
cumulatus = i hob
cuneatus = kileformet
cuneifolius = med kileformede blade
cupreatus = kobberfarvet
cupressiformis = cypresformet
cupressinus = cypresagtig
cupressoides = cypresagtig
cupreus = kobberfarvet
curassaricus = fra Curacao
curassavicus = Curacao, Vestind.
curtidens = med korte tænder
curtus = afkortet
curvatus = krummet
curvi- = krum
curvidens = krumtandet
curviflorus = med krumme blomster
curvifolius = med krumme blade
curvispinus = med krumme torne
curvulus = svagt krummet
cuscutiformis = cuscuta-lignende
cuspidatus = fint tilspidset
cuyabensis = fra Cuyaba, Brasilien
cyananthus = blåblomstret
cyanus = mørkeblå
cyanocarpus = blåfrugtet
cyanoides = mørkeblå, kornblomst.
cyanophyllus = blåbladet
cyanus = blå
cyathiformis = bægerformet
cyathium = bæger, kop
cyathophorus = bægerbærende
cyadifolius = m. blade som cypas
cyclamineus = cyclamen-lignende
cyclicus = kredsførm

cyclium = rund
 cyclocarpus = med runde frugter
 cyclophyllus = rundbladet
 cyclops = rund, rundøjet
 cydoniifolius = kvæde-bladet
 cylindracus = valseformet
 cylindratius = valseformet
 cylindricus = cylindrisk
 cylindropuntia = cylinderf. opuntia
 cymbalarius = slagbækkenformet
 cymbifer = m. bådformede organer
 cymbiformis = bådformet
 cymosus = kvastformet
 cynanchicus = cynanchum-lignende
 cynaroides = cynara-lignende
 cynops = hundehoved
 cynosuroides = kamgræs-lignende
 cyparissias = cypresagtig
 cyprus = cypresagtig
 cyro = krum
 dacrydioides = dacrydium-lignende
 dactylifer-, fera-, um = m. daddelfrugt
 dactylifolius = med fingrede blade
 dactylo- = finger-
 dactyloides = hundegræs-lignende
 dactylopterus = fingerformet vinget
 daedaleus = indviklet, dybt indskår.
 dahlioides = georgine-lignende
 dahuricus = fra Dahurien, Sibirien
 dalmaticus = fra Dalmatien, Jugosl.
 damascenus = fra Damaskus, Syrien
 danicus = dansk
 daphniphyllum = ligner laurbærblade
 daphnoides = daphne-lignende
 dasy- = lådden
 dasycanthus = loddentornet
 dasycarpus = loddenfrugtet
 dasyclados = med lodne kviste
 dasylyrion = pl.slægt, "tæthåret lilje"
 dasyphyllus = med lodne blade
 dasystemon = med lodne støvtråde
 dasystylus = med lodne grifler
 daucifolius = gulerods-bladet
 dauricus = fra Dahurien, Sibirien
 davallioides = davallia-lignende
 davuricus = fra Dahurien, Sibirien
 dawsonii = efter E.Y.Dawson
 dealbatus = hvidtet over
 debilis = svag
 decabelone = kronrør m. 10 spidser
 decandrus = med 10 støvdragere
 decapetalus = med 10 kronblade
 decemfidus = femdelt
 deciduus = løvfældende, affald.
 decipiens = skuffende, narrende
 declinatus = nedbøjet
 decompositus = dobb. sammensat
 decoratus = smykket
 decorticans = afkastende bark
 decorus = smuk
 decumanus = meget stor
 decumbens = nedliggende
 decurrens = nedløbende
 decursivus = nedløbende
 decurvus = nedadkrummet
 decussatus = korsvis modsat
 dedaleus = kunstfærdig
 deficiens = affaldende, manglende
 deflectens = bøjende nedad / indad
 deflexicalyx = m. tilbagebøjet bæger
 deflexus = tilbageslået
 defloratus = afblomstret
 defoliatus = afløvet
 deherdtiana = efter C.de Herdt
 dehiscentis = opspringende
 delagunus = fra Laguna, Brasilien
 delicatissimus = meget indtagende
 delicatulus = sart

delicatus = yndefuld, delikat
 deliciosus = yndefuld, delikat
 delosperma = pl.slægt, "lokkefrø"
 delphinensis = Dauphine, Frankrig
 delphinifolius = ridderspore-bladet
 deltoideus = deltaformet
 deltoideus = deltaformet
 delumbis = svag
 demersus = neddykket
 deminutus = formindsket, lille
 demissus = lav, svag, nedhæng.
 dendricola = voksende på træer
 dendrocerus = træagtig cereus
 dendroides = træliggende
 dennoza = planteslægt, omskrivning af Mendoza, Argentina
 dens-canis = hundetand
 densiflorus = tætblomstret
 densispinus = tættornet
 densus = tæt
 dentatus = tandet (bladrand)
 denticulatus = småtandet
 dentiformis = tandformet
 denudatus = blottet, berøvet, nøgen
 deorsum = nedad
 depauperatus = reduceret
 dependens = nedhængende
 depressus = nedtrykt, fladtrykt
 deremensis = fra Derema, Østafrika
 descendens = nedstigende,
 nedstrøbende
 deserticola = ørkenbeboer
 desortorum = ørken-
 desma = frøuld
 determinatus = tydelig
 deutzia = pl.slægt, efter v.d.Deutz
 dexter = højre
 dextrorsum = højre rettet / snoet
 deyeuxian = græsslægt, efter hr. D.
 di- = to, dobbelt
 dia- = to
 diacanthus = tvetornet
 diadelphus = støvtråde i to bundter
 diadematus = smykket, kronet
 dialypetalus = fri-kronbladet
 diamantinus = Diamantina, Brasilien
 diandrus = med to støvdragere
 dianthiflorus = nellike-blomstret
 dianthoides = nellike-lignende
 dianthoideus = nellike-lignende
 diapensoides = diapensia-lignende
 diaphanus = gennemsigtig
 diastrophis = forvredet
 dicarpus = to-frugtet
 diceras = med to horn
 dichotomus = gaffeldelt
 dichroanthus = med tofarvede torne
 dichrous = tofarvet
 dicotyledonis = tokimbladet
 dicranoides = som mosset dicranum
 dictyophyllus = nedbladet
 didymus = dobbelt, tvilling-
 didynamus = tomægtig, (2 lange og
 2 korte støvdr.)
 diffusus = spaltet
 diffiformis = forskelligformet
 difractus = sønderbrudt
 diffusus = udbredt
 digitaliflorus = m. fingerbøl-blomster
 digitalis = finger(lang)
 digitatus = fingret
 diguetii = efter L.Diguet
 digynus = med to frugtknuder / grifler / støvfang, tønnet
 dilatatus = udvidet
 dimerus = i to dele
 dimidiatus = ene halvdel mangler
 dimorphophyllus = to-formede blade

dimorphus = tveformet
 dinæe = Dina Buining
 dinaricus = dinarisk (Jugoslavien)
 dinteranthus = pl.slægt, eft. K.Dinth
 dioicus = serbo, tvebo
 dioscoreifolius = blade s. dioscorea
 diosmifolius = m. blade som diosma
 dipetalus = med to kronblade
 diphyllus = to-bladet
 diplostemonus = dobbelthannet
 diplotrichus = med to slags hår
 dipterocarpus = to-vingede frugter
 dipterus = to-vinget
 dipyrenus = to-kærnet
 directus = lige, ens-vendt
 discatus = med skiveformede led
 dischidia = med tospaltede spidser i støvdragere
 disciformis = skiveformet
 discocactus = skiveformet kaktus
 discolor = forskelligfarvet
 discretus = ikke sammenvokset
 dispar = forskellig parret, ulig andre
 disparatus = adskilt
 dispirus = to gange snoet
 distrumpens = bristende
 dissectus = dybt indsnittet
 disseppimentum = skillevæg
 dissimilis = ulig
 dissitiflorus = fjerntblomstret
 dissitus = fjern, løs
 dissocarpus = to slags frugter
 distachys = med to aks
 distachyus = med to aks
 distans = udspærret, fjerntblomstret
 distichanthus = blomster i to rækker
 distichon = toradet
 distichus = toradet
 distinctus = adskilt, tydelig
 distortus = fordrejet
 diureticus = urindrivende
 diurnus = dagblomstrende, dag-
 diutinus = langvarig
 divaricatus = udspærret i ret vinkel
 divergens = vender fra hinanden
 diversi- = forskellig
 diversiflorus = forskelligblomstret
 diversifolius = forskelligbladet
 diversiformis = anderledes formet
 dives = prægtig, frugtbar til overflod
 divivus = delt
 divulgatus = vidtspredt
 divulsus = sønderrevet
 dixanthocentron = dobb.blomst-spor.
 dodecagynus = tolv-hunnet (griflet)
 dodrantalis = ni tommer lang
 dolabratus = bredhakkeform, øksef.
 dolabriformis = økseformet
 doliacanthus = langtornet
 dolicho- = lang
 dolichocentrus = langspidset, l-spor.
 dolichostachys = langakset
 dolichothele = langvortet
 doliformis = tøndeformet
 dolomiticus = vokser i Dolomitterne
 dolosus = skuffende
 domesticus = hørende til huset, hus-
 domingensis = Domingo, Vestindien
 dominguenis = fra San Domingo
 donatii = efter mr. Donat
 dormiens = sovende
 dorotheanthus = Dorteablomst
 dorsalis = stillet på ryggen
 dorsiventralis = med ryg og bug
 dorstenia = efter Th.Dorsten
 dracomontanus = Drakenberg, S.Afr.
 draconis = drage-
 drepanophyllus = seglbladet

droegeana = efter hr H.Droege
 drosanthemum = dugblomst
 drosera = planteslægt, "dugplante"
 drupa = stenfrugt
 drupaceus = stenfrugtet
 dualis = dobbelt
 dubius = tvivlsom
 dulcamarus = bittersød
 dulcis = sød
 dumalis = vokser i krat
 dumetorum = krat-, hegn-
 dumosus = med krat, i krat
 duoformis = med to former
 duplex = dobbelt
 duplicatus = fordoblet
 duracinus = med hårde bær
 durangensis, gicola = Durango, Mx.
 durior = temmelig hård
 durispinus = med hårde torne
 durus = hård
 duvalia = pl.slægt, efter m. Duval
 duwei = efter Herr Duwe
 dyckia = efter fyrst Salm-Dyck
 e = uden, ud fra
 ebenacanthus = skinn. sorte torne
 ebeneus = ibenholt-sort
 eborinus = elfenbenshvid
 ebracteatus = uden højblade
 eburneus = elfenbenshvid
 ecalcaratus = sporeløs
 ecarinatus = uden køl
 echeveria = efter m.Echever
 echidna = øgle, slange
 echidnopsis = ligner en slange
 echinatus = pigget
 echinocactus = pindsvinekaktus
 echinocarpus = med piggede frugter
 echinocereus = pigget søjlekaktus
 echinofossulocactus = pigge og furer
 echinoides = pindsvinlignende
 echinomastus = piggede vorter
 echinopsis = ligner et pindsvin
 echinus = pigget, blødpigget
 echioides = echium-lignende
 ecornis = uden horn
 ecomutus = uden horn
 ecorticatus = uden bark
 edentatus = tandløs
 edithcolea = pl.slægt, eft. Edith Cole
 edulis = spiselig
 effusus = vidt udbredt
 eglandulosus = uden kirtler
 egregius = fremragende
 eichlamii = efter F.Eichlam
 elaeagrifolius = blade s. elaeagnus
 elasticus = elastisk
 elaterius = udfusende
 elatior, -tius = temmelig høj
 elatus = rettet op, høj
 electracanthus = ravfarvede torne
 electus = udvalgt
 elegans = elegant
 elegantissimus = yderst elegant
 elegantulus = ret elegant
 elephantidens = elefanttand
 elephantipes = elefantfod
 elephantotis = elefantøre
 elevatus = hævet, fremhævet
 ellipticus = elliptisk
 elongatus = forlænget
 eluterius = uden saft
 emarcidus = hen-/ nedvisnet
 emarginatus = udrandet (lille indbøj
 -ning i enden af bladet)
 embryo = kim
 emersus = over vandet
 emerus = tam
 emeticus = giver opkast

eminens = eminent
 empetrifolius = blade som empetrum
 encephalocarpus = kaktusslægt,
 frugten er gemt i plantens top
 endocarpium = frøgemmets overlag
 nervius = uden / utydelige strenger
 engelmanniana = efter G.Engelmann
 ennea- = ni-
 enneacanthus = nitornet
 enneandrus = med ni støvdragere
 enneaphyllus = nibladet
 enodis = uden knude (v. bladfæst.)
 enoplus = bevæbnet
 ensatus = sværdformet
 ensifolius = sværdbladet
 ensiformis = sværdformet
 epacrideus = epacris-lignende
 ephedroides = ephedra-lignende
 ephemerus = varer en dag, kort-lev.
 epi- = over, på toppen af
 epidermis = overhuden
 epigaeus = vokser på / over jorden
 epigynus = oversædig
 epilithes = på stenede steder
 epiphyllanthus = med blomster på
 "bladene"
 epiphyllum = blomster på "bladene"
 epiphyta = på planter (ej snylter)
 epipsilus = glat på oversiden
 epithelantha = blomster på vorter
 epithymum = snylter på timian
 epruinus = ikke-bedugget
 equester, -ris, -stre = ridder
 equisetifolius = padderok-bladet
 equisetiformis = padderok-lignende
 erdisia = k.slægt, efter E.C.Érdis
 erectacantha = opret-tornet
 erectocylindricus = opret-cylindrisk
 erectohamata = oprette krogtorne
 erectus = opret
 eremitus = optræder enkeltvis
 eriacanthus = med uldhårede torne
 erianthus = med uldne blomster
 ericoides = klokkeling-lignende
 erigens = rejsende sig
 erinaceus = pigget
 erinoides = erinus-lignende
 erio- = uld-
 erioblastus = med uldne spirer
 eriocactus = "uldkaktus", = notocact.
 eriocarpus = med uldede frugter
 eriocaulis = med uldne stængler
 eriocereus = "uldet" kaktusslægt,
 (uld på blomsterrør og frugtknude)
 eriophorus = med uld
 eriostemon = med uldne støvtråde
 eriotrichus = uldhåret
 ermineus = hermelinagtig
 ernestii = pater Ernest Fittkau
 erosus = gnavet (som af mus)
 erostris = uden næb
 erubescens = rødmende
 eruciformis = eruca-lignende
 erythranthus = rødblomstret
 erythrinus = korallrød
 erythro- = rød-
 erythrocalyx = med rødt bæger
 erythrocarpus = rødfrugtet
 erythrochaetus = rødbrøstet
 erythrophyll = rødt farvestof i planter
 erythrophyllus = rødbladet
 erythropus = rødstilket
 erythrospermus = rødfrøet
 escayachensis = fra E., Bolivia
 escobaria = efter N.Escobar
 escontria = k.slægt, D.B.Escontria
 esculentus = spiselig
 esmeralda = smaragdgrøn

esperanzaensis = Esperanza, Pueb.
 espostoa = k.slægt, efter N.Epostoa
 estanzuelensis = fra Rancho
 Estanzuela, Mexico
 estebanensis = fra San Esteban
 etruscus = etruskisk
 eu- = god, vel-
 euanthus = med fin blomst
 eucalyptanus = fra E., Bolivia
 eucalyptoides = eucalyptus-lignende
 euchaetes = med smukt hår
 euchlorus = klorgrøn
 eugenioides = eugenia-lignende
 eulychnia = kaktusslægt, "fakkel"
 eumorphus = smukt formet
 euphorbia = efter lægen Euphorbos
 euphraticus = fra Eufrat, flod i Asien
 euramericanus = euro-amerikansk
 eurolepis = larix europ. x leptolepis
 europaeus = europæisk
 eustachys = med smukke aks
 euxanthinus = smukt gul
 evalvis = opspringende u. klapper
 evanescens = forsvindende
 evectus = hævet
 evenius = uden årer
 evermanniana = efter H.Evermann
 evittatus = ustribet
 exaltatus = særlig høj
 exasperatus = meget ru
 excavatus = udhulet
 excellens = fremragende
 excelsior = temmelig høj
 excelsum = høj, anseelig
 xcentricus = uden for midten
 excisus = udskåret
 excorticatus = afbarket
 excrescens = vokser ud over
 excurrens = udløbende, gennemløb.
 exiliflorus = sparsomt blomstrende
 exilis = tynd, svag
 eximus = fortrinlig
 exoletus = glemt
 exosmosis = udenfor ???
 exoticus = eksotisk
 expansus = udspilet
 explanatus = udbredt i flade
 explodens = eksploderende
 excapus = uden skaft
 exserens = fremstående
 exsertus = fremstående
 exstipulatus = uden akselblade
 exsudans = udsvedende
 exurgens = opstigende
 extensus = udbredt
 extraaxillaris = stillet udenfor
 extus = udvendig
 exul = hjemløs
 eyriesii = efter A.Eyries
 f = forma, form
 fabaceus = bønnelignende
 facetum = elegant
 fagifer, -fera, -ferum = m. bog-frugter
 fagifolius = med bølgeblade
 falcatus = segl-krum
 falcifolius = seglformede blade
 falciformis = seglformet
 falcistrostris = seglnæbbed
 fallax = et falsum, ligner en anden
 famatimensis = Famativa, Argentina
 farctus = massiv, stoppet fuld
 farinaceus = mel-agtig
 farinifer = med mel
 farinosus = melet
 farnesianus = fra Farnese, Italien
 fasciatus = båndstribet, båndformet
 fascicularis = knippestillet
 fasciculus = lille knippe

fastigiatus = søjleformet med spids
 fastuosus = prægtig
 fatuus = tom, gold, smagløs
 faucaria = pl.slægt, "svælg-plante"
 faustus = lykkebringende
 faux = svælg
 faveolatus = minder om voksskive
 favosus = minder om voksskive
 febrifugus = feberstillende
 fecundus = frugtbar
 felinus = katte-, katteskindlignende
 felipensis = fra San Felipe, Chile
 felleus = galdeagtig
 fenestralis = vindueslignende
 fenestraria = vinduesplante
 fenestratus = med vinduer
 ferax = frugtbar
 fera-ferus = vistnok: den vilde, røde
 ferro (-ferus) = bærer, fører, bringer
 ferocactus = kaktusslægt
 "kaktus med vilde torne"
 ferox = vild, stridbar
 ferrari = efter O.Ferrari, Argentina
 ferreophilus = jernelskende
 ferreus = jern-
 ferruginus = rustfarvet
 fertilis = frugtbar
 ferulaceus = ferula-lignende
 ferus = vild
 festivus = festlig
 festucoides = svingel-lignende
 fetidus = stinkende (foetidus)
 fibrillosus = rig på rodtrævler
 fibrosus = trævlet
 fibuliformis = spændeformet
 ficarius = figenfrugtformet
 ficifolius = figenbladet
 ficoides = figenlignende
 ficoideus = figenlignende
 fieldianus = efter M.Field
 fijensis = fra Fiji-øerne
 filamentosus = trådet
 filaris = trådet
 filicaulis = med trådet stængel
 filicifolius = bregnebladet
 filicinus = bregneagtig
 filiculoides = som en lille bregne
 filifer, -fera, -ferum = trådbærende
 filifolius = tråd-bladet
 filiformis = trådformet
 filipendulimus = filipendula-lignende
 filipendulus = hængende i træde
 filipes = trådstillet
 fimbriatus = frynset
 firmetarius = vokser på møddinger
 firmus = fast
 fissuratus = med spalter
 fissus = spaltet
 fistulosus = rørformet
 fittkai = efter H.Fittkau
 flabellatus = vifteagtig
 flabelliformis = vifteformet
 flaccidus = slap
 flacidus = slap
 flagellaceus = piskeformet
 flagellaris = piskesnertagtig
 flagellifer, -fera, -um = med udløbere
 flagelliformis = piskesnertformet
 flagellum = pisk
 flagriformis = piskesnertformet
 flammans = ildrød
 flammus = ildrød
 flavens = lysegul
 flavescens = gullig
 flavicans = gullig
 flavacentra = med gult center
 flavidus = gullig
 flavispinus = gultornet

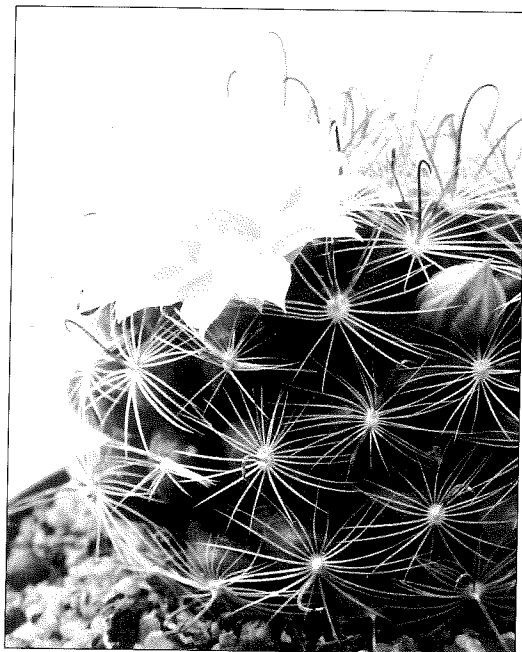
flavissimus = stærkt gul
 flavivirens = gulgrøn
 flavopurpureus = gul-purpur
 flavovirens = gulgrøn
 flavoviridis = gulgrøn
 flavus = gul
 flexicaulis = med bugtet stængel
 flexilis = bøjelig
 flexuosus = bugtet
 flexus = bøjlet
 floccosus = tottet
 flocculus = tottet
 floralis = blomst-
 florentinus = fra Florens, Italien
 flore pleno = med fyldt blomst
 florescens = blomstrende
 floresii = fra des Flores, Mexico
 floribundus = blomsterrig
 floridanus = fra Florida
 floridulus = smukt blomstrende
 floridus = rigt blomstrende
 floriferus = rigt blomstrende
 florulentus = rigt blomstrende
 flos, floris = blomst
 fluitans = flydende i vand
 fluminensis = fra Rio de Janeiro (?)
 fluvialis = voksende i floder
 fockea = pl.slægt, e. G.W.Focke
 foeminus = hunlig
 foeninus = høagtig
 foenium-graecum = græsk hø
 foetens = stinkende
 foetidus = stinkende
 foetidissimus = stærkt stinkende
 foliaceus = bladagtig, bladrig
 foliolosus = småbladrig
 foliosus = bladrig
 follicularis = bælgkapsel-agtig
 folliculus = bælg, bælgkapsel
 fontanus = kilde-
 forma = form, en form for
 formicarum = myre-
 formosanus = fra Formosa (Taiwan)
 formosissimus = meget smuk
 formosus = stærkt, smuk
 fornicatus = velformet, smuk
 fornicus = værkert hvælvet
 fornix = hvælving
 fortalezensis = som en lille bregne
 fortunatus = lykkelig
 fossulatus = med furer / grøfter
 foveatus = (små)grubet
 foveolatus = med gruber
 fragarioides = jordbær-lignende
 fragifer, -fera, -um = med jordbær
 fragiformis = jordbærformet
 fragilis = skør
 fragrans = vellugtende, duftende
 fragrantissimus = stærkt duftende
 frailea = kaktusslægt, efter M.Fraile
 fraileana = efter M.Fraile
 frangulus = skør
 fraternus = beslægtet
 fraxineus = fraxinus-lignende
 fraxinifolius = aske-bladet
 frerea = planteslægt
 friedrichii = efter A.M.Friedrich
 frigidus = fra kolde egne, kold
 friscus = frisk
 frithia = planteslægt, efter lokalitet
 frondosus = bladrig
 fructifer = frugt bærende
 fructus = frugt
 frumentaceus = kornlignende
 frustulosus = af små stykker
 frutescens = halvbusk-agtig
 frutex = busk
 fruticans = buskagtig
 fruticosus = buskformet

fruticosus = halvbuskagtig
 fucatus = sminket
 fuchsoides = fuchsia-lignende
 fuciflorus = drone-lignende blomster
 fugax = kortvarig, flygtig
 fulgens = glimrende, skinnende
 fulgidus = glimrende, skinnende
 fuliginus = sodfarvet
 fuliginosus = sodfarvet
 fullonum = vævernes, væver-
 fulviceps = brunhovedet
 fulvidus = brungullig
 fulvispinus = med rødgle torne
 fulvus = brungul, rødgul
 fumariifolius = jordrøg-bladet
 fumeus = røggrå
 fumosus = røggrå
 funalis = reb-lignende, ret
 funebris = brugt ved begravelser
 fungiformis = svamp-lignende
 fungosus = svampet
 funicularis = frøstreng, rebliken
 funifer = reb- / snorbærende
 furcans = delende sig i gaffelform
 furcatus = gaffelformet
 furfuraceus = kildagtig
 furiosus = rasende
 fuscatus = mørkebrun
 fuscescens = brunlig
 fuscohamatus = med brune kroge
 fuscomaculatus = brunpletet
 fuscopunctatus = brunprikket
 fuscus = brun, mørkebrun
 fusiformis = tenformet, tapformet
 futilis = ubrugelig
 gaertnera = efter J.Gärtner
 galachrous = mælkefarvet
 galacifolius = med blade som galax
 galactinus = mælk, mælkehvid
 galbanifer, -fera, -um = harpiksholdig
 galbinus = grønliggul
 galea = hjælm
 galeatus = med hjælm
 galegifolius = med blade som galega
 galeoides = snerrelignende
 gallicus = fransk, gallisk
 gamo- = forenet
 gamosepalus = sambladet bæger
 gandavensis = fra Gent, Belgien
 gangeticus = fra Ganges, Indien
 garensii = efter E.Gares
 garganicus = fra Gargano, Italien
 gasseriana = efter J.Gasser
 gasterantha = blomst som en bug
 gasteria = mave, bug
 gatesii = efter H.Gates
 gaumeri = efter dr. Georg Gaumer
 geifolius = geum-bladet
 gelatinosus = geleagtig
 gelidus = fra meget kolde egne
 geminus = tvilling-
 geminiflorus = tvillingblomstret
 geminispinus = tvillingtornet
 geminus = tvilling-
 gemma = knop, ædelsten
 gemmatus = smykket med
 gemmifer, -fera, -um = knopbærende
 genevensis = fra Geneve, Schweiz
 geniculatus = knæbøjet
 genistrifolius = genista-bladet
 gentianoides = gentiana-lignende
 gentryi = efter H.S.Gentry
 genuinus = ægte
 geocarpus = frugt borer sig i jorden
 geum-lignende
 geometrizans = regelmæss. stribet
 / furet
 georgicus = Georgia eller Georgien

- fortsættes -

UDESTUE - SYSLER

Frøavl (ægte) til morgenkaffen.

Mammillaria stampferi i blomst.

Hvis jeg har to eksemplarer af en god kaktus med knopper, sætter jeg dem ofte ved siden af hinanden på udestuens kaffebord (jeg har en tålmodig kone!), og så snart begge planter åbner med en blomst samtidig, "krydser" jeg dem med en frisk vatpind, hvorpå jeg kigger på støvfanget med en stærk lup for at se, om der er pollen på støvfanget. Er der det, kan jeg så blokere de bestøvede blomster med tape, og planterne kan gå i drivhuset for at få bedre plads til kaffekopperne. Husk at skrive på planterne, hvornår man har bestøvet dem og med hvad. Hvis der ikke er pollen på støvfanget, må jeg gentage bestøvningen lidt senere. Støvknapperne skal være i hopla til at afgive pollen! Man tager naturligvis kun frø fra de plomberede blomster. Er der flere frugtknuder med frø, er det nok de forbigrede humlebier, der har været på

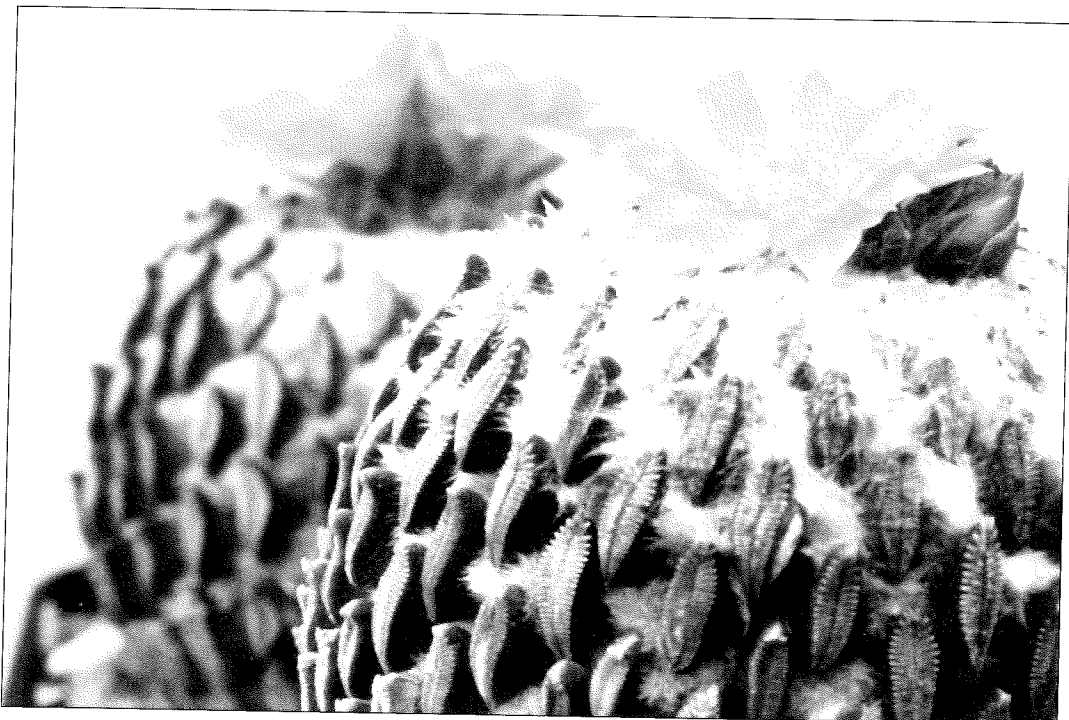

Den samme plante med plomberet blomst.

spil. Frø herfra laver man kompost af, ikke planter! Frø lavet på den måde er ægte, og friskt høstet og modent frø spirer hurtigt og med høj spiringsprocent. Desuden er ingen ægte planter så dejlige, som dem man selv har lavet.

Sidste år avlede jeg ca. 2000 frø (ægte) på to planter *Mammillaria guelzowiana*. 46 frø af *Turbincarpus pseudomacrolebe* gav 50 frøplanter, som jeg forleden prikledede ud. Jeg har nok talt forkert, med mindre der som ved hønseæg kan være 2 blomster i et frø = 1 æg!

Fra dette års frøavl: fra Whitestone i England fik jeg her i foråret 2 stk *Turbincarpus pseudopectinatus*, kun 1 cm høje, og til min forbløffelse hver med 1 knop. De blomstrede samtidig og blev naturligvis "krydset". Den ene plante synes at være med frø i

Pelecyphora aselliformis.

Turbincarpus pseudopectinatus

skrivende stund. Endvidere ses 2 *Pelecyphora aselliformis* på stribe. De har allerede blomstret 3-4 gange og er foreløbig blevet "krydset" 3 gange. Endelig *Mammillaria stampferi* med blomst og plomberet blomst.

En skam, man ikke kan se de flotte farver!

Axel Ansø
Sdr. Øsløvej 11
DK-7742 Vesløs

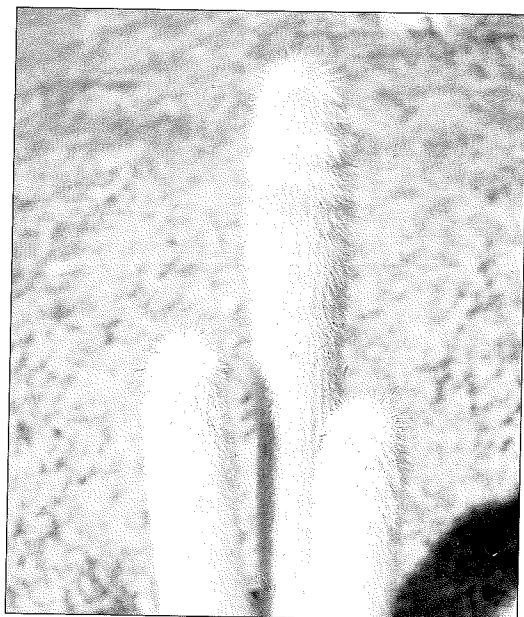
KAKTUS DAGDRØMME

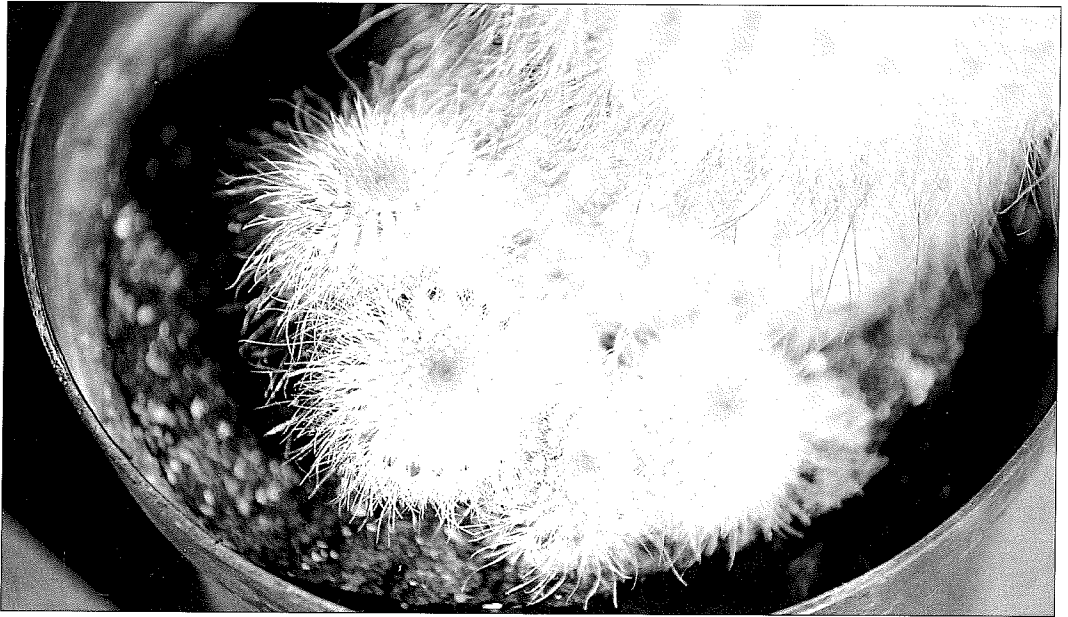
Udsnit af samlingen.

Det er i år nu ellefte sæson, at jeg flytter mine kaktusser ud i drivhuset. Det foregår som næsten altid den sidste lørdag i april. For en "kaktusfreak" er det jo en særlig mærkedag i løbet af året. Kaktusserne har været spærret inde siden engang i oktober i et meget lille loftværelse. Der er det nærmest umuligt, at studere dem nøje. Så udflytningsdagen i april er den dag man ser frem til med stor forventning. Gensynsglæden er stor, da man går ned med den første bakke med kaktusser, og stiller planterne på bordet i drivhuset. Der bliver de studeret nøje, og man gør jo sine tanker med hensyn til de forskellige kaktusser.

Jeg har samlet på kaktus i ca 15 år og flere planter har fulgt mig lige siden. Der er lige før kaktusserne bliver ens nærmeste venner når man følger deres udvikling op igennem årene. F. eks. min *Cleistocactus straussii*. Det var en lille plante jeg købte i den lokale brugs i Lystrup i 1983. Den var vel nok 10 cm høj dengang, men en flot hvid plante. *Cleistocactus straussii* er en nem kaktus og skød godt i vejret i løbet af årene. Da den var ca 40 cm høj, satte den til min store begejstring 2 sideskud, det var i 1989. I år 1996 er den vel ca 70 cm høj, og sideskuddene følger godt med. Hvornår

Cleistocactus straussii.

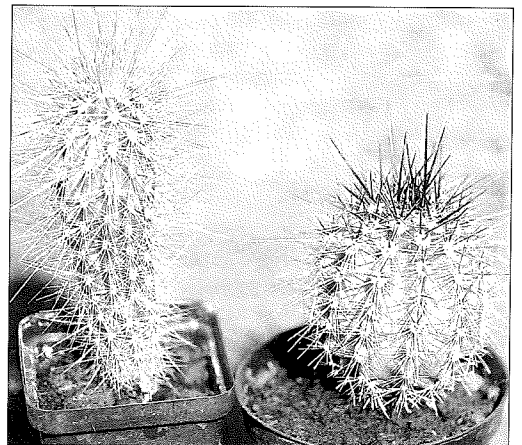
Notocactus leninghausii.

mon den blomstrer første gang? Jeg venter spændt hvert år, jeg har hørt, at man kan forvente en blomstring når søjlen er omkring en meter høj. *Cleistocactus straussii* er dog vældig smuk i sig selv, og hvis jeg havde købt nogle flere af dem dengang i 1983 ville det have været et prægtigt syn i dag.

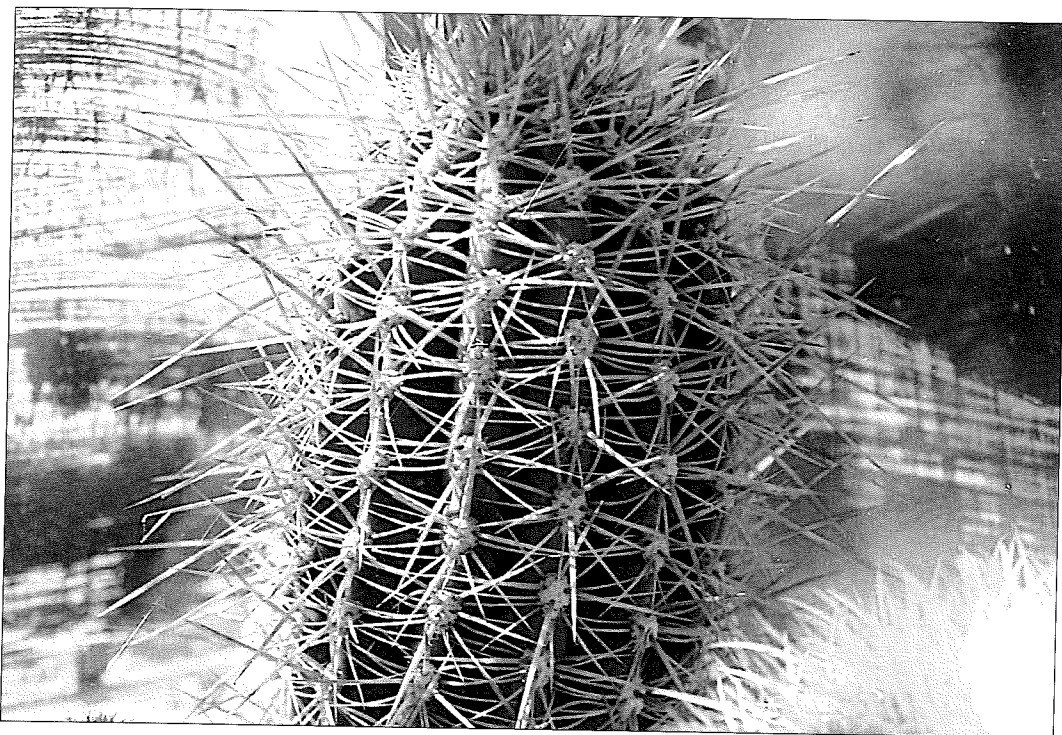
En anden søjlekaktus har også fulgt mig i en del år, nemlig *Notocactus leninghausii*. De første år betragtede jeg den egentlig ikke som noget særligt. Det var jo en kaktus, så den skulle man have i sin samling. Men med årene er den vokset sig stor og flot og er blevet til en smuk gul søjlekaktus. Den har dog ikke blomstret endnu, men jeg tror det bliver i år, det sker. Min *Notocactus leninghausii* har sat en del sideskud indenfor de sidste par år. Disse sideskud er pragtfulde at se på. De nærmest skyder op som nogle paddehætte i den ene side af planten. Kaktussen bliver til en levende skulptur. Hvordan ser denne plante mon ud om 10-15 år, det er fascinerende at tænke på, synes jeg.

To af mine andre søjler kommer jeg nu til at vente mere end 10-15 år på, før de rigtig ser ud af noget. Jeg kan vist godt sige 100 - 150 år. Her tænker jeg selvfølgelig på *Pachycereus pringlei* og *Carnegiea gigantea*. Jeg har altid syntes, at der er noget særligt over disse kæmper. De er sjove at have i ens samling, dog er mine eksemplarer stadig nogle svæklinge, men vent nu bare at se.

Jeg vil runde disse søjletanker af med en lille opgave. I min kaktussamling har jeg en stor flot søjlekaktus (se foto side 67). Plantelegemet er græsgrønt og de 10 cm lange torne er ravgule. Jeg ved ikke, hvad det er for en kaktus, måske en *Trichocereus*? Men det kunne jo være at en af jer derude kan hjælpe mig med et navn.

Pachycereus pringlei og *Carnegiea gigantea*.

???

*Henrik Helms Madsen
Carlblochsvej 23, 1.th
DK-8000 Århus C*

KAKTUS særnummer april 96

På grund af en eller anden uforklarlig årsag skete der under trykningen af april-nummeret en teknisk fejl, idet de 4 midtersider ikke blev trykt i første omgang og derfor kom til at mangle, som mange sikkert har opdaget. Men da "Meddelelserne" altid indeholder de mest aktuelle data var det efter min mening nødvendigt, at sætte maskineriet omgående igang med at trykke de 4 resterende sider, og sende dem ud med separat post.

Jeg håber at alle i mellemtiden har modtaget særtrykket. Portoudgifterne til den separate postomdeling er blevet betalt af trykkeriet.

Redaktionen

Billeder?

Det er nu i begyndelsen af april. Sneen og frosten er knap nok forsvundet. Det har været en lang vinterperiode, men nu lysner det jo. Kaktusserne er så småt begyndt at røre på sig, knopper hist og her, *Aporocactus flagelliformis* med knopper i dusinvis. Vi glæder os til den blomsterrigdom og skønhed vore planter kan give os.

Snart gør du som jeg, snupper fotografiapparatet og "tager" et billede, for hvor er den da smuk den blomst. I løbet af en måneds tid har du nu brugt en film, 36 skud, papirbilleder, d.v.s. negativfilm og indleveret filmen, hvor der nu er tilbud: 50.- kroner med det hele. Fire dage senere står du så med 36 + 3 billeder, de vil jo gerne sælge de film, derfor + 3. Helt ærligt, hvor mange af disse billeder viser egentlig det du så og glædede dig over dengang du fotograferede dine blomster? Er du gennemsnitsmenneske som jeg, og køber kamera og film som nu reklamejungen forskriver, da er du heldig, hvis blot et par af dine billeder er virkelig gode. Med virkelig gode mener jeg, at det skal være et billede, jeg i forstørrelse gerne vil have hængende på min stuevæg, og glædes ved synet af det mindst det næste halve år.

Helt ærligt, venner, så er de fleste af vore billeder ikke gode nok til os selv, og de står slet ikke mål med det vi "så", da vi fotograferede. Hvorfor ikke? Hvordan kan vi gøre det bedre?

Vi mennesker er jo så genialt indrettede, at vi er i stand til at abstrahere fra det, der er os ubehageligt eller ligegyldigt. Når vi kommer i drivhuset en tilfældig dag, og pludselig ser f. eks. en smuk blomst fra en af vore thelocactus, så ænser vi kun blomsten, fordi vi fokuserer netop på den, og ikke bemærker omgivelserne. Vi snupper lige fotografiapparatet. På linsen (objektivet) står der måske 50 mm. Det er linsens brændvidde, og 50 mm svarer nogenlunde til vort normale synsfelt. Vi tager lige et billede af thelo'en, så er den hjemme.

Når hele filmen meget senere er opbrugt, sendt til fremkaldelse og vel hjemme igen, så skal det blive den rene svir at se sine egne billeder i selskab med en kop kaffe og fødderne solidt plantet på sofabordet. Thelo'en er nr. 3 i rækken og ventet med spænding. Benene ryger ned fra sofabordet, for det kan s. da ikke passe. Der er ialt 14 kaktus, en

euphorbia, samt hylden oven over. Den nederste overlappning af drivhustagets vindue er grøn. Der er huller i bordkanten. På hylden under bordet ligger bobleplast, og naboens hæk er der såmænd også. Blomsten fra thelo'en fylder ca en tyvendedel af billedet. Man lægger næsten ikke mærke til den. Det fotograferede billede kan ikke ligesom hjernen selekttere synsindtryk. Man får hårdt og brutalt det hele kastet lige tilbage i synet, alle detaljer.

I dag er det så moderne med det, der kaldes point og shoot kameraer. Det er, efter hvad jeg har fået oplyst, ca 90% af nutidens kamerasalg, altså kameraer med zoom og "anti røde øjne blitz" m.m.m.m. Lad mig straks slå fast, at disse kameraer er ret uegnede til nærfotografering af blomster. Et spejlreflekskamera er sagen, et kamera med aftageligt- og udskifteligt optik, samt indbygget lysmåler. Selv det allerbilligste er godt nok, og man kommer langt med et 50 mm objektiv samt et par fiduser og trick.

Skal det nu være dias- eller negativfilm til papirbillede? Det er nok et spørgsmål om temperament. Det koster stort set det samme at få fremkaldt en negativfilm uden eller med billeder 10X13 format, hvis man indleverer filmen til fremkaldelse i et supermarked; man skal blot være opmærksom på at billedkvaliteten normalt er dårligere end negativet berettiger til, og hvis man f.eks. i en optagelse forsøger sig med forskellige op- og nedblændinger for at ændre på optagelsens belysning, ja, så får man tilbage lige så mange nøjagtig ens billeder, fordi de er maskinfremstillede, og maskinen kompenserer automatisk for den slags eksperimenter. Billederne skal håndlaves for optimalt resultat, men det er dyrt. Selv foretrækker jeg dias film. Der ser man det endelige resultat, når filmen er fremkaldt, og kan altid få lavet et "hænge op billede" om ønskeligt, men inden da skal vi lige have fotograferet den blomst.

Udstyret skal nu bestå af: et solidt fotostativ, et spejlreflekskamera med lysmåler og helst trådudløser, et gråkort, et sæt mellemringe, en omvendering samt en dias film 100 ASA eller lavere ASA tal. Dertil noget billedbaggrund. ASA tallet er et mål for filmens lysfølsomhed. Højere ASA tal giver mere kornede billeder. Et gråkort er et gråt farvet stykke karton, der reflekterer 18% af det lys, der rammer

Gymnocalycium sp.

det. Det er lysmåler og film afpasset efter, således at den rigtige kamerallukkertid kan bestemmes i forhold til den valgte blænde. Kameraets blænde kan sammenlignes med øjets pupil, der udvider sig eller trækker sig sammen alt efter lysets intensitet, netop for at en passende mængde lys når nethinden bag i øjet. Således bestemmer også kameraets blændeindstilling, hvor meget lys der når filmen bag i kameraet, men nok så vigtigt i denne forbindelse er blændens indflydelse på billedets dybdeskarphed. Lavt blændetal = lille dybdeskarphed, højt blændetal = større dybdeskarphed. Vi skal også lige huske, at eksponeringstiden spiller en stor rolle. Derfor fotostativet, idet eksponeringstider langsommere end ca 1/125 sekund vil give uskarpe billeder, hvis man blot holder kameraet i hånden når man tager billedet.

Vi mangler lige at tage stilling til, hvordan vi ønsker vort billede skal fremtræde. Lad os sige, vi vil fotografere en *Mediolobivia pygmaea* i blomst. Planten er ca 1,5 cm høj og 2 cm bred. Har den to blomster, er den ca 5 cm bred. Med vores 50 mm objektiv fylder hele herligheden ca en tyvendedel af synsfeltet i kameraets søger, og det er ikke godt nok. Planten skal fylde kamerasøgeren helt, og det opnår man uden de store investeringer på to måder. En mulighed (den bedste) er, hos fotohandleren at købe et sæt mellemringe. Det er normalt tre ringe af forskellige længde. De kan indbyrdes sammenkobles til en

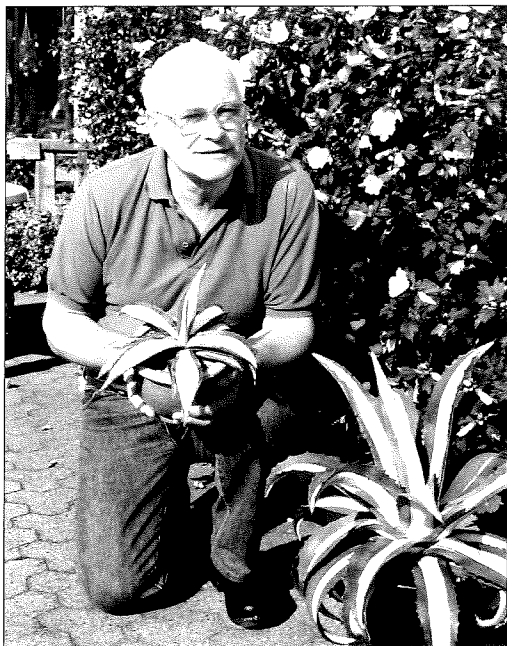
total længde af ca 10 cm. Ringene indsættes mellem kamerahuset og objektivet, således at objektivet får større afstand til filmen. Derved ændres forstørrelsen. Med en 50 mm linse og 50 mm lang mellemring vil billedet i søgeren vise størrelsesforholdet een på filmen, hvilket er passende til *pygmaea*'en. Har man ikke lyst til at investere i et sæt mellemringe, kan man tage objektivet af og vende det om. Hold objektivet omvendt foran hullet i kameraet og kig i søgeren. Bevæg dig frem mod planten til billedet er skarpt. Man kan købe en såkaldt omvendering, der kan skrues på objektivets front og derefter fast monteres på kameraet. Vær opmærksom på at her skal blændes ned manuelt. Nu skal vi lige have taget det billede.

Vi er ikke helt færdige endnu med opstillingen. Anskaf et stykke sort fotokarton ca 1 gang 1 meter eller anvend noget sort stof. Det skal virke mat, det må ikke "skinne" i lyset. Anbring materialet på et bord helst i drivhuset, således at ca 30 cm har kontakt med bordpladen og resten bøjer opad i en blød bue. Nu har vi en sort bordflade og en sort baggrund. Placer planten på den sorte bordflade så langt fra baggrunden som muligt. Opstil stativ og kamera og få planten i fokus, sådan som du vil have det. Tag gråkortet og hold det således foran planten, at du i søgeren kun ser gråt. Sørg for at solen ikke skinner på gråkortet, og senere ej heller ikke på planten, når du tager billedet. Med skygget gråkort måles nu lysintensiteten med kameraets lysmåler. Du vil typisk vælge blænde 16 for at få en rimelig dybdeskarphed, og kameraet vil nu fortælle dig, at du skal vælge en lukkertid på f.eks. 1 sekund. Det vil sige, at hele situationen skal være bevægelsesfri i det ene sekund det tager at eksponere filmen, derfor stativ og trådudløser. Nu skal vi lige have taget det billede. Det gør vi så, og for at være helt sikker på at vi ikke har sløset med lysmålingen, så tager vi lige to mere, nemlig et med et halvt sekund - og et med to sekunder lukkertid. Prøv det, prøv det, det virker.

Du har næsten helt sikkert ikke været omhyggelig nok med at fjerne uønskede effekter fra planten, som f.eks. en død myg eller afdækket den ulækre urtepotte, eller fjernet et par hvide fnug på din baggrund. Den blomstrer igen næste år.

Preben Daugaard
Sabro Skovvej 9
DK-8471 Sabro

På besøg hos - Børge Knudsen, Nørresundby.

Den stolte ejer af samlingen.

Den ottende maj kom fotografen forbi, de sidste planter var endnu ikke kommet op fra kælderen.

Børge har samlet siden 1978, samlingen er meget stor og alsidig, dog mest kaktus. Velpassede planter, mange i kæmpeformat, missede mod solen efter vinterens kælderophold med kunstigt lys. På utallige ture har Børge købt flotte eksemplarer, og dem i egen samling har Børge forstået at få til at gro og udvikle sig, så de ser ud, som sådan nogle bør se ud. Misforstå ikke, de mange små sjældne sukkulenter er der skam også, og de blomstrer!

De fleste planter har navneskilte, opstillingen er et dekorativt virvar, men spørg efter en bestemt plante, Børge kan straks finde den!

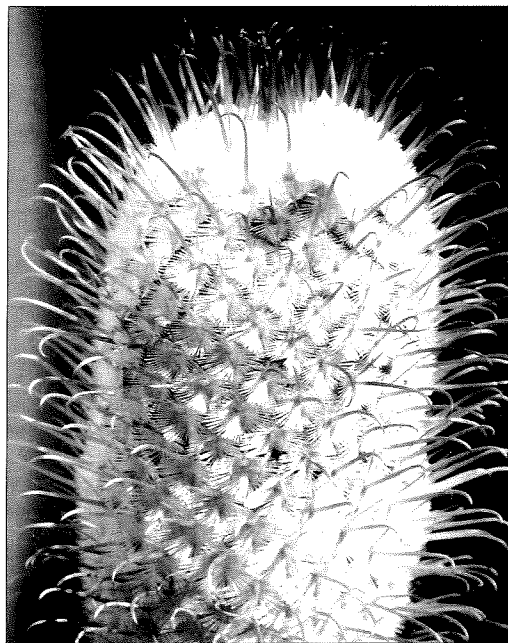
Utallige kaktussamlere har besøgt samlingen gennem tiden. Mange har fået inspiration, andre hjælp, og atter andre, som fotografen for eksempel, har selv haft lidt overskudsplanter med og fik

så opfyldt ønsker om en aflægger af den og den plante - her er Børge ikke karrig. 20 sjældenheder havde fotografen med hjem!

Børge sår ikke så meget som før, måske knokler han også lidt mindre for Nordjyllandskredsen nu, end han har gjort. Familien kalder, og hus og have skal også passes.

En lille indvending: uden tvivl kunne Børge nedfælde mange gode tips og erfaringer om sukkulenter på papiret til glæde for KAKTUS og læserne, men det er lige med at komme igang!

*Axel Ansø
Sdr. Øsløsvej 11
DK-7742 Vesløs*

Mammillaria perez-de-la-rosae.

EXOTICA

- DETAILHANDEL & EN-GROS-HANDEL
EUROPAS STØRSTE UDVALG I BLANDEDE SUKKULENTER

Adenia, Adenium, Aloe, Anacampseros, Brachystelma, Bursera, Crassula, Cyphostemma, Dioscorea, Dorstenia, Euphorbia, Fockea, Haworthia, Ipomoea, Jatropha, Othonna, Pachypodium, Pelargonium, Pterodiscus, Sarcocaulon, Trichocaulon, læg..... og meget andet.

SPØRG EFTER GRATIS LISTE.

Ernst Specks, Am Kloster 8, D-41812 Erkelenz-Golkrath, Tyskland
Tel.: 0 24 31 / 7 39 56, FAX: 0 24 31 / 44 95

Åbningstider: marts-september lørdage kl. 9-14; Andre tider kun efter telefonisk aftale!

KAKTUSAR

Högsta kvaitet, Låga priser!
Ny lista med många intressanta arter fås mot intern. svarkupong.
Många arter med samlarnr. Inga gränsproblem.(EU-medlem).

Wermlands Desert Plants
Järnbruksgatan 7
S-662 50 Svanskog Tel: 0532/30473

Postfach 1107 D-71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28

UHLIG
KAKTEEN

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-suplementer
- detail- og engros-handel

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret? Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad "Orchideen" der kommer 10 gange årligt. Kontigent kr. 225.

DANSKE ORCHIDE KLUB
v/Inger Lomborg · Edisonsvej 1B
1856 Frederiksberg C · Tel: 31 21 59 58

KAKTUS SUKKULENTER & SEMPERVIVUM

I mange arter

Gartner Bent Jørgensen
Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk
Tlf. 42 64 50 95

Planter sendes ikke!

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer pletter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

Gunnar Ravn
Fredskovvej 130
DK-5270 Odense N
Tlf. 65 97 85 97

RICHTER-SUKKULENTER

Im Mittelweg 1
D-55294 Bodenheim/Rhein, Germany

Stort sortiment af rariteter,
kun kulturplanter f.eks. fra Mexico og Chile, mange vinterhårde arter fra USA og Patagonien, sukkulenter incl. caudexplanter. 1500 arter frø fra Sydafrika, frø og planter med oprindelsessted. Kun opstående porto-udgifter beregnes.

Liste mod international svarkupon.

MÅ IKKE BØJES!

Få dit livs kaktus-oplevelse i Mexico.

Tag på en rundrejse til nogle af de bedste kaktus-lokaliteter (incl. Geohintonia!) med Rodrigo Gonzalés. Turenes varighed er festsat til 15 dage, og der rejses efter behov sommer og efterår 1996. Rejsen gennemføres med mindre grupper (5-6 personer) - der køres i 4-hjuls-trukne biler, og der overnattes på hoteller. Er du interesseret i information herom, kan du henvende dig til

*Finn Larsen
Salbyvej 17
DK-4600 Køge.*

Venligst en frankeret svarkuvert - 5kr.

Indholdsfortegnelse KAKTUS nr. 3, 1996

Nekrolog - P.B.P.	51
Besøg på plantebiotoper - Richter	52-55
Kaktus på friland - Kent Poulsen	56-58
Sciara - Jörgen Grahn	58
Latinske plantenavne - Axel Ansø	59-62
Udestue-sysler - Axel Ansø	63-64
Kaktus-dagdrømme - H.H. Madsen.....	65-67
Billeder - Preben Daugaard.....	68-69
På besøg hos - Axel Ansø	70